

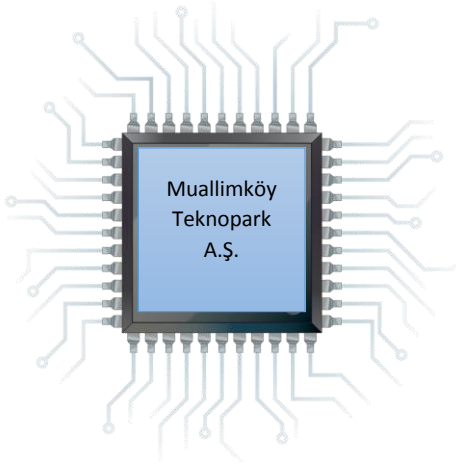
Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA)

Yenişehir Mah. Demokrasi Bulvarı No:72/A
İzmit, TR-41050, Kocaeli

Tel (262) 3320144

Faks (262) 3320145

www.marka.org.tr

BİLİŞİM VADİSİ ÇALIŞTAY RAPORU

ARALIK 2013

Bu rapor, 23 Kasım 2013 tarihinde Kocaeli'de düzenlenen Bilişim Vadisi Çalıştayı'nda belirtilen görüşleri içermektedir.

İÇİNDEKİLER

Önsöz _____	1
Çalıştay Programı ve Organizasyonu _____	2
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'nın Konuşmasından Özetle _____	3
Bilişim Vadisi hakkında _____	7
Odak Temalar Esnasında ve Çalıştay Sonrası Belirtilen Görüşler _____	12
Çalıştayın Başarısı ile ilgili Anket sonuçları _____	27
İletişim Bilgileri _____	30
Kurum Bilgileri _____	30
Ekler _____	31
Ek-1 _____	32
Ek-2 _____	36
Ek-3 _____	42

Çalıştay Programı ve Organizasyonu

PROGRAM AKIŞI

10.00-10.30	Kayıt
10:45-11:15	Bilişim Vadisi Bilgilendirme Sunumu <ul style="list-style-type: none">Sn. Nurettin BEŞİNCİ, Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi Genel Müdürü
11:15-11:40	Protokol Konuşması <ul style="list-style-type: none">Sn. Nihat ERGÜN, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
11:40-13:15	Odak Tema çalışmaları (1. Bölüm; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'nın katılımlarıyla)
13:15-13:30	Çay-Kahve Arası
13:30-14:00	Odak Tema çalışmaları (2. Bölüm)
14:00-14.45	Öğle Yemeği
14:45-16:30	Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi Gezisi

ÇALIŞTAYIN ORGANİZASYONU

Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi ve onu kapsayan Bilişim Vadisi Projesi'ne yönelik önerilerinin aktif katılımcı planlama teknikleri kullanılarak belirlenmesi amacıyla kamu, akademi, sivil toplum ve özel sektörden oluşan bir profile sahip davetlilerden oluşan bir çalışma toplantısı organize edilmiştir.

Katılımcı sayısı sınırlı tutulmuş ve böylece çalışmanın etkinliğinin artırılması amaçlanmıştır. Çalışmaya davet edilecek sektör temsilcilerinin özel sektör, kamu ve sivil toplum kuruluşlarını üst düzeyde kapsamasına özen gösterilmiştir.

Çalıştay 23 Kasım 2013 tarihinde Kocaeli Çayirova'da yer alan Workinn Hotel'de gerçekleştirilmiştir. Çalıştay'a, başta Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Nihat ERGÜN, Kocaeli Valisi Sayın Ercan TOPACA ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Başkanı İbrahim KARAOSMANOĞLU olmak üzere 31 kamu kesimi temsilcisi, 10 bilişim sektöründe faaliyet gösteren sivil toplum temsilcisi, 5 meslek odası temsilcisi, 38 üniversite ve araştırma kuruluşu temsilcisi, 26 bilişim sektöründe faaliyet gösteren özel sektör temsilcisi, 13 teknopark temsilcisi ve çalıştay organizasyon ekibi olmak üzere toplam 144 üst düzey temsilci ve yerel/ulusal basın iştirak etmiştir (bkz. Ek-1 Katılımcı Listesi).

Çalıştayın içeriği ve organizasyonu, Muallimköy Teknopark A.Ş. Genel Müdürü Nurettin BEŞİNCİ, Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Dr. Fatih AKBULUT, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kocaeli İl Müdürü İhsan ERTUĞRUL, Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Uzmanları Hüseyin Özgür ÜNSAL ve Yusuf Gürhan ÖZTAŞ'dan oluşan bir komisyon tarafından tertip edilmiştir. Çalıştay sürecince, Kocaeli Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Adnan KAVLAK toplantı yönetimden sorumlu olmuştur.

Çalışma toplantısı iki aşamalı olmak üzere tam gün programıyla kurgulanmıştır. Çalıştayın birinci aşamasında, bilgilendirme sunumu, açılış konuşması ve odak tema çalışmaları gerçekleştirilmiş, öğle yemeğinin ardından ikinci aşama olan Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi gezisi gerçekleştirilmiştir.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'nın Konuşmasından Özetle

Fotoğraf 1: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Nihat ERGÜN'ün Konuşmasından Görüntü (1)

KATMA DEĞERİ YÜKSEK ÖNCELİKLİ SEKTÖRLER

Ülke olarak otomotiv ve makine gibi sektörlerde katma değeri artırmaya elbette ihtiyacımız bulunmaktadır. Bunlar artık tecrübemiz olan bizim açımızdan klasik sektörler diyebileceğimiz alanlardır ancak burada da yüksek katma değer oluşturmamız gerekmektedir. Ancak, yazılım, bilgi teknolojileri, uzay, haberleşme, biyoteknoloji gibi sektörlerde artık çok yeni atılımlar yapmak ve bu sektörlerle yoğunlaşmak mecburiyetindeyiz çünkü Dünya'nın geleceği olan yüksek teknolojileri üreteceğimiz alanlar bu alanlardır. Özellikle yazılım konusu, Dünya'da gelişen hemen hemen her yeni teknolojinin anahtarı konumundadır.

Bilgisayarın, yazılımla birlikte entegre olmadığı bir cihaz neredeyse bulunmamaktadır. Otomobil ile yazılım arasında büyük ilişki bulunmaktadır, otomobilin fren sistemleri ile yakıt sistemleri ile kısacası hepsiyle yakın ilişkisi bulunmaktadır. Kullandığımız ev aletleriyle, onların akıllı makinalar haline gelmesiyle de çok yakın ilişkisi bulunmaktadır, artık kombiniz ne zaman yanacağını ne zaman söneceğini kendisi bilmektedir. Hava şartlarını okuyarak hareket etme kabiliyeti kazanmaktadır, yani akıllı makinalar dönemini yaşıyoruz.

2023'e doğru giden yolda yazılım firmaları, müstakil olarak önemli oldukları gibi, diğer tüm sektörlerin ve firmaların gelişimini sağlamaları açısından da kritik bir rol üstleneceklerdir.

YAZILIMCI GENÇLER

Bir tane genç, delikanlı evinde otururken, kahvesini içerken, ofisinde otururken, gece yarısı kalkıp aklına bir şey gelince bilgisayarda bir şeyler yazmaya başlıyor. Sonrasında o yazdıkları hayatı çok derinden etkiliyor ve cep telefonu, gelişmiş televizyonlar, gelişmiş makinalar olarak karşımıza çıkıyor ama faaliyetlerini görmüyoruz. Bu nedenle, bilişim vadisi gibi alanlarda, iş makinalarının çalıştığı, toz toprağın kalktığı, büyük gürültünün olduğu, asfaltların döküldüğü, binaların, inşaatların yükseldiği bir hareket olacağını düşünenler varsa bu konuda büyük bir yanılgıya düşerler. Veya bir acemi asker kışlası gibi, hafta sonu çıkacak askerler Gebze'de çarşıya dağılacaklar, esnaf bayram edecek... Öyle bir şey olmayacak. Burası acemi asker kışlası değil, çalışanların çoğunu sokakta görmeyeceksiniz yani, birçoğunuz onları görmeyeceksiniz, çok sokağa çıkmayacaklar, çıktıkları zaman ne iş yaptıklarını bile bilmeyeceksiniz. Ancak, yaptıkları işlerle hayatı derinden etkileyeceklerdir.

İnsanoğlunun ortalama olarak beyninin normal zekâda %8'ini, daha ileri zekâda olanların %12'sini kullandığı söylenmektedir. Kullanılmayan ve ne işe yaradığı tam olarak bilinmeyen bayağı bir alan bulunmaktadır. Ancak, %8 ile %12 arasında da %50'lik bir fark bulunmaktadır. Muhtemelen bu çocuklar, çoğu %12'lik alanı kullanan çocuklar olacaktır. Yazılım sektörü bu çocuklar için çok büyük fırsatlar sunan bir sektör.

Gençlerin yarısı yazılım sektörünü seçiyorlar, o alana doğru yöneliyorlar çünkü bu çocukların kafaları muhteşem çalışıyor. Bu bölgenin ve milletin özelliklerinden kaynaklanan bir şekilde de çok karmaşık, komplike problemleri çözecek şekilde yazılımlar yazabiliyorlar. Hindistan'da da yazılım sektörü iyi ancak Hindistan yazılımı daha iptidai kalıyor bu çocukların yazdıklarının yanında. Bizim kültürümüz, coğrafyamız, tarihimiz, mirasımız, insanımızın özelliği çok daha karmaşık ve nitelikli yazılımlar ortaya koyma imkânımızın olduğunu gösteriyor. Bunu görüyoruz ve herkes de söylüyor zaten. Yeter ki biz bu gençlere gereken yeterli altyapıyı hazırlayalım.

BİLİŞİM VADİSİNİN KONUM SEÇİMİ

Fotoğraf 2: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Nihat ERGÜN'ün Konuşmasından Görüntü (2)

Biz, Bilim Vadisi'nin yer seçimini yaparken Türkiye'deki ve Dünya'daki yazılım sektörünün hayata olan etkisini ve bu sektöre olan ihtiyacı gördüğümüz için bu planlamayı yaptık ve ekonomik faaliyetlerin en yoğun olduğu, sanayilerin, üniversitelerin en yoğun olduğu, bir bölgeyi seçmiş olduk. Marmara Bölgesi'nde, bir kümelenme var, İstanbul'uyla, Bursa'sıyla, Kocaeli'siyle, Yalova'sıyla, Sakarya'sıyla, Tekirdağ'ıyla büyük bir kültürel, eğitim, teknolojik ve sınai faaliyetlerin yapıldığı bir bölgenin merkezi durumunda olan stratejik bir alan seçilmiş oldu. Seçtiğimiz mekân, hem üniversitelerle, hem reel sektörle hem de kamu ile yakın bir ilişki kurması açısından, gerçekten stratejik bir noktadır.

Bu bölgede gerçekleştirilecek olan projeler de bölgeyi çok ulaşılabilir, çok cazip hale getirecektir. Muallimköy hemen Körfez Geçişi'nin dibinde yer almaktadır. Muallimköy'e demiryolu, denizyolu, karayolu, havayolu ile ulaşmak mümkündür. Kurtköy'den, Cengiz Topel'den ve Marmaray projesi ile Avrupa Yakası'ndan da çok hızlı bir şekilde ulaşmak imkânı bulunmaktadır. Bu etkenler, lojistik açıdan bu alanı çok güçlendiren projelerdir. Bu projelerin bir

kısmı bitti, bir kısmı bitme aşamasında, bir kısmı ise, Körfez Geçişi gibi, 2-3 yıl içerisinde bitip faaliyete geçecek olan projelerdir. Bunlarla birlikte düşündüğünüz zaman bölgenin stratejik değeri daha da iyi anlaşılacaktır.

İHTİSAS TEKNOPARKLAR

Şimdi, ihtisas teknoparklarına odaklandık. Teknoparklar, karma, birçok araştırmanın yapıldığı işlerin mekânı olarak planlandı. Çoğunluğunu gene yazılım şirketleri oluşturmaktadır ancak şimdi münhasıran ihtisas teknoparkları oluşturuldu. Bu bölgedeki bilgi ve teknoloji yoğun firmalarla yazılım şirketleri arasında bir etkileşim kurulabilecektir. Doğal bir sanayi alanı olan Marmara Bölgesi, Türkiye sanayisinin yarısından fazlasına sahiptir ve hizmetler sektöründe önemli bir yere sahiptir. Bu öğeleri, yazılım sektörünün bölgede gelişmesi için doğal bir atmosfer, iklim olarak kullanmamız icap ediyor.

TEKNOPARK YÖNETİCİ ŞİRKETLERİ

Değerli arkadaşlar teknopark yönetici şirketi bir apartman yöneticisi değildir. İşhanı yöneticisi de değildir. Yani bölgenin inkişafı için çalışan, orada Ar-Ge yapılmasını motive eden, gerekirse Ar-Ge firmalarına en büyük kolaylıkları sağlayan, altyapıları hazırlayan, bu amaçla çalışan, para kazanmayı ön planda tutmayan bir şirkettir teknopark şirketler. Biraz Kızılay gibi çalışmalıdır, bu alanda Kızılay gibi çalışacak yapılara ihtiyacımız bulunmaktadır.

TEŞVİKLER

Bölgede, 2023 yılına kadar 10 yıllık süreyle yapılan Ar-Ge faaliyetleri kurumlar vergisinden muaf.

Araştırma için gerçekleştirdiğiniz harcamadan ne çıkacağı belirli değildir, hiçbir şey çıkmayabilir de. Bütün harcamanız boşa da gidebilir, üstüne bir de vergisini öde, şunu yap bunu yap anlayışı doğru olmadığı için biz düzenlemeyi bu şekilde yaptık. 2023'e kadar bu bölgedeki çalışmalar gelir ve kurumlar vergisinden muaf tutulacaktır.

Bölgedeki bütün personel için ve özellikle Ar-Ge personeli için gelir vergisi indirimi uygulanıyor, %100. Ar-Ge personelinin ücretlerinden gelir vergisi ödenmiyor. Yani işçi, eleman çalıştırırken hem ücret hem de stopaj ödüyorsunuz ya, buradaki şirketler çalıştırdıkları elemanlar için stopaj ödemiyorlar. Sadece yalın ne ücret veriyorsanız o, stopajını ödenmiş sayıyor, ödenmiş kabul ediyor devlet.

Burada çalışanların sigorta primlerinin yarısını devlet ödüyor. Yarısını işveren karşılıyor, yarısını devlet ödüyor. %50 sigorta primine de destek veriyoruz.

Buradaki çalışan firmalar, damga vergisinden muaf tutuluyorlar.

Buradaki firmaların tamamı, yaptıkları harcamalardan katma değer vergisi muafiyetine tabiler. Yani siz araştırma-geliştirme için bir şey satın aldığımız zaman KDV ödemiyorsunuz. Araştırma geliştirme için satın aldığımız ürünlerden katma değer vergisi ödemiyorsunuz.

Burada kullandığımız su ve atık sular için belediyelere atık su bedeli de ödemiyorsunuz çünkü şehirlerde ve başka alanlarda kullandığımız suyun yarısı kadar da atık su bedeli ödeme mecburiyeti var. Atık su bedeli de ödemiyorsunuz.

BİLİŞİM VADİSİ'NİN SUNACAĞI OLANAKLAR

Bilişim vadisi çalışanları çok şanslı olacaklar, yeşil alanları bol, spor alanları bol, sosyal mekânları bol bir yer olacak.

...ilk etapta Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü'nün o bölgede bazı çalışmaları vardı, oraları boşaltarak Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Çayırova'daki kampüse odaklanıyor. Oradaki kimya ve çevre mühendislikleri bölümlerinin

binaları ilk etapta hemen teknopark şirketleri için, kuluçka merkezi olarak, daha küçük çaplı şirketler için, hızlı bir şekilde faaliyete geçmek üzere tahsis edebilecek durumdayız. Planlar ve altyapı çalışmaları da hızlandırıldığında geri kalan alanlar da büyük şirketlere tahsis edilebilecektir. Şirket, tahsis edildiği yerde icabında kendi binasını kendisi de yapabilecek veya teknopark şirketi de yeni binalar yapıp o yeni binaları şirketlere çok uygun fiyatlarla kiraya da verebilecek, yani burası çok seçenekli bir alan olacaktır.

Alanlardan bir kısmını, alışveriş merkezine, konutlara, diğer sosyal mekânlara da ayıracağımız için çalışanlar icabında orada kalacaklar, oradaki mekânlarda oturabileceklerdir. Orayı yaşanan, canlı bir merkez haline getireceğiz. Tel örgü içerisinde, girerken 50 tane kimlik sorulan bir merkez şeklinde planlamıyoruz. İnsanlar gelecekler, gezecekler, tozacaklar. Şirketler kendi içerisinde güvenlik meselelerini halletmektedirler. Bölge, insanların içerisinde rahatça gittiği, içinde dolaştığı, bir büyük bölge halinde planlanmış oluyor. Konutlar da olacak, alışveriş merkezleri de olacak, oteller de olacak, başka fonksiyonlar da olacak ve bütün fonksiyonların iç içe olduğu bir merkez halinde planlanmış olacak.

2014 yılında yönetici şirket altyapı çalışmalarını da başlattığında bu bölgenin hızlı bir şekilde gelişeceğine inanıyoruz.

Konuşma Metninin tamamına erişmek için bkz. Ek-2.

Bilişim Vadisi hakkında

Fotoğraf 3: Muallimköy Teknopark Genel Müdürü Sayın Nurettin BEŞİNCİ'nin Sunumundan Görüntü

GENEL KONSEPT

Bilişim Vadisi, Muallimköy Teknopark, Teknopark İstanbul, Marmara Teknokent ve GOSB Teknopark'ı bir araya getiren bir kümedir. Muallimköy Teknopark, Bilişim Vadisi'nin merkezinde yer almaktadır ancak Bilişim Vadisi konsepti mevcut teknopark kurgusunun da üzerinde, daha geniş bir anlam ifade etmektedir.

VADİNİN KONUMU

Bilişim Vadisi, İstanbul'un Pendik ve Tuzla ilçeleri ile Kocaeli'nin Gebze, Çayırova, Darıca ve Dilovası ilçelerini içerisine alan ülke sanayisinin ve bilim ve araştırma kuruluşlarının yoğunlaştığı bir bölgede yer almaktadır. Vadi'de yer alan teknoloji geliştirme bölgeleri, TEM ve D-100 boyunca 25 km'lik bir hat boyunca yer almaktadır.

Toplam 7 Enstitü'den oluşan Marmara Araştırma Merkezi, BİLGEM, UME, TÜSSİDE ve Marmara Teknokent'e ev sahipliği yapan ve Türkiye'nin ilk ve en büyük araştırma yerleşkesi olan Tübitak Gebze Yerleşkesi, Girişimci ve Yenilikçi Üniversite sıralamasında Türkiye'de 2. sırada olan Sabancı Üniversitesi, 9. sırada yer alan Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü (GYTE) ile 41. sırada yer alan Okan Üniversitesi Vadinin bilim ve araştırma değerleri olarak göze çarpmaktadır.

Vadinin bulunduğu bölge ve civarında İstanbul Anadolu Yakası OSB, İstanbul Deri İhtisas OSB, Birlik OSB, İstanbul Tuzla Kimya Sanayicileri OSB, İstanbul Tuzla OSB, TOSB, Gebze OSB, Gebze Plastikçiler OSB, Gebze Güzeller OSB,

Dilovası OSB, GEBKİM, Makine OSB, İMES OSB, Kömür OSB (13) bulunmaktadır. Vadide ayrıca iki serbest bölge, Marmara Teknokent bünyesindeki TEKSEB ile İstanbul Endüstri ve Ticaret Serbest Bölgesi, yer almaktadır.

VADİDE YER ALAN DİĞER TEKNOPARKLARIN DURUMU

2009 yılında kuruluş çalışmaları başlayan Teknopark İstanbul'da tahsis başvuruları alınmaya başlamış olup yatırımcı firmalar ve girişimciler önümüzdeki aylarda faaliyete geçeceklerdir. 2005 yılından bu yana faaliyette olan GOSB Teknopark, %100 doluluk sınırında olup Türkiye'nin önde gelen ar-ge ve yazılım firmalarına ev sahipliği yapmaktadır. Tübitak Gebze Yerleşkesinde bulunan ve Teknoloji Serbest Bölgesi (TEKSEB) ve Teknoloji Geliştirme Bölgesi (TEKGEB) olarak iki kısımdan oluşan Marmara Teknokent ise Türkiye'de faal 37 teknoloji geliştirme bölgesi arasında içerisinde serbest bölge bulunduran tek teknoloji geliştirme bölgesi olma özelliğine sahiptir.

Şekil 1: Bilişim Vadisi Teknoparkları Konum Görünümleri

Şekil 2: Bilişim Vadisi Ulaşım Aksları Genel Görünümü

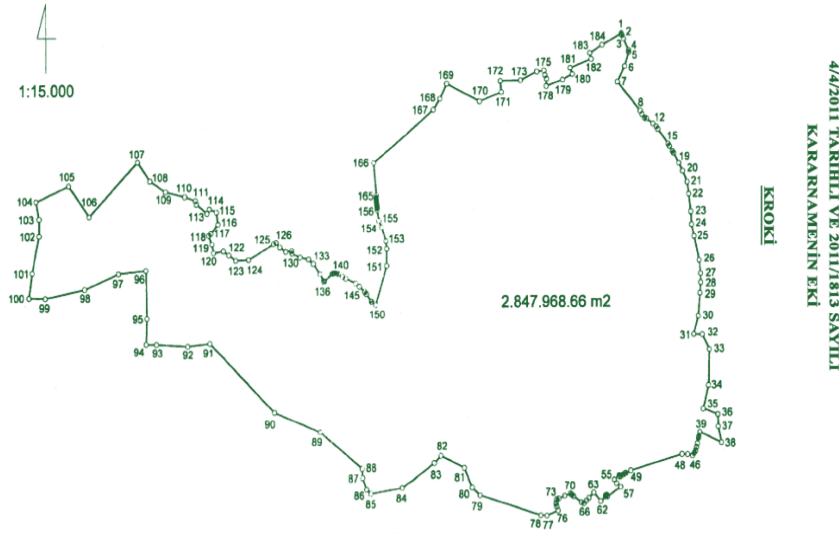

MUALLİMKÖY TEKNOPARK'IN KURULDUĞU ALAN, TASLAK İMAR PLANI VE GELECEK VİZYONU

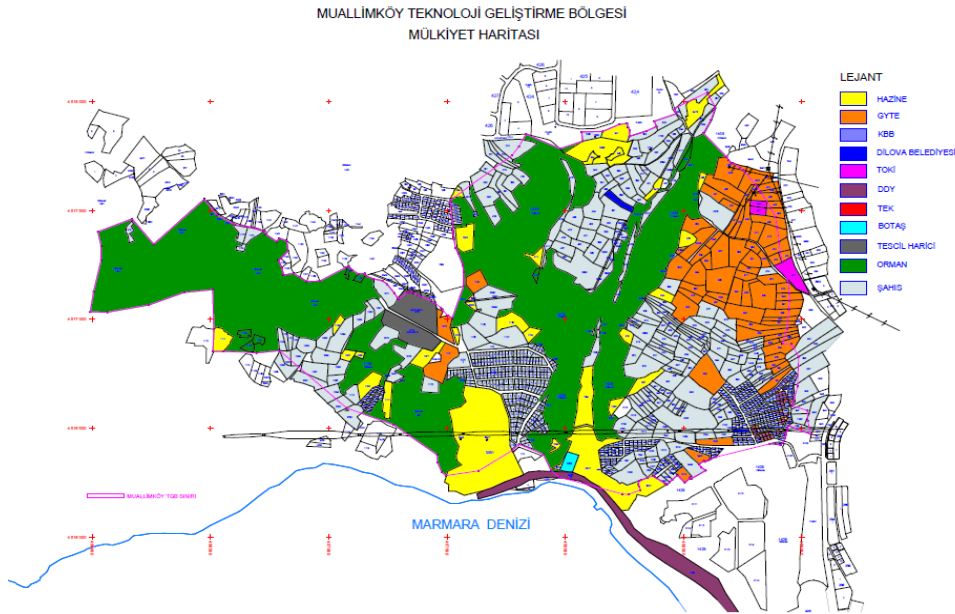
Muallimköy Teknopark'ın alanı ve sınırları 285 ha olarak Resmi Gazete'de yayınlanan 4/4/2011 tarih ve 2011/1813 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenmiştir. Hali hazırda Muallimköy Teknopark arazisi üzerinde sadece GYTE'den devrolacak binalar bulunmakta olup arazi için taslak 1/1000'lik imar planı yapılmıştır. Araziyi çevreleyen ormanlık alanın da dâhil edilmesiyle toplam arazinin 510 ha'ya çıkması planlanmaktadır. Tam kapasite halinde teknoparkın yaklaşık 200 firmaya ve 5000 araştırmacı ve yazılımcıya ev sahipliği yapacağı öngörülmektedir.

Şekil 3: Muallimköy Teknopark Krokisi

Şekil 4: Muallimköy Teknopark Mevcut Mülkiyet Haritası

Yukarıda bulunan mülkiyet durumunu gösterir haritada gösterilmiş olan alanlara ilişkin detay bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Malik	m ²	%
Orman alanları	1.112.900,22	38,43
Şahıs arazileri	889.369,27	30,71
GYTE arazileri	298.806,16	10,32

Tescil edilmemiş alanlar	173.053,82	5,98
Hazine arazileri	264.930,58	9,15
Mezarlık alanları	41.055,00	1,42
Şirket mülkiyetindeki araziler	40.285,08	1,39
Muallim Köyü'ne ait araziler	43.035,00	1,49
Arsa ofisi	20.607,81	0,71
Gebze Belediyesi	5.016,51	0,17
BOTAŞ	4.745,00	0,16
Dilovası OSB	2.166,00	0,07
TEİAŞ mülkiyetindeki araziler	82,00	0,003

MUALLİMKÖY TEKNO PARK'IN ORTAKLIK YAPISI

Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici Anonim Şirketi'nin 10 Ağustos 2012 tarihinde tescili gerçekleşmiş ve tescil ilanı Ticaret Sicil Gazetesi'nde 16 Ağustos 2012 tarihinde yayınlanmıştır. Yayınlanan ilan uyarınca, Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici Anonim Şirketi'nin ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir.

Hissedar	%
TÜBİTAK	35
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	35
Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü	15
Kocaeli İl Özel İdaresi	5
KOSGEB	5
Kocaeli Sanayi Odası	1
Kocaeli Ticaret Odası	1
Gebze Ticaret Odası	1
İstanbul Sanayi Odası	1
İstanbul Ticaret Odası	1

Bilişim Vadisi Bilgilendirme Sunumu: <https://app.box.com/s/90x5d5ki3imdddp3095j>

Nurettin BEŞİNCİ
Genel Müdür

Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.
23 Kasım 2013

Odak Temalar Esnasında ve Çalıştay Sonrası Belirtilen Görüşler

Fotoğraf 4: Odak Tema Çalışmalarından Görüntü (1)

ODAK TEMALAR ESNASINDA VE ÇALIŞTAY SONRASI BELİRTİLEN GÖRÜŞLERDEN ÖZETLE

No	a) Muallimköy Teknopark ve Bilişim Vadisi Arazisinin Konumuna İlişkin Verilen Görüş ve Öneriler
1	Öncelikle alt yapı ve sosyal alanlar oluşturulması gerekir. Arazinin coğrafi konumu son derece iyi bir alanda yer almaktadır.
2	Bilişim Vadisi, hedef kitle için teknolojinin kalbinin atacağı bir araziye sahiptir. Gereken alt yapı ve sosyal yaşam alanlarının düzenlenmesi ile Dünya çapında önemli bir yer olacağını belirtebilirim.
3	Bilişim Vadisi'nin konumu uygun buluyorum. Çevresinde çok sayıda sanayi kuruluşları, mevcut, belki zaman içinde bu sanayinin buradan kaldırılması ve başka uygun yerlere taşınması düşünülebilir. Bu sayede, Bilişim Vadisi'nin daha temiz ve yaşanabilir bir çevreye sahip olması sağlanabilecektir.
4	Bilişim Vadisi, İstanbul, Kocaeli, Bursa gibi üç önemli merkez ile bağlantılı Gebze gibi canlı bir üretim merkezinde önemli bir konumda bulunmaktadır.

5	Bilişim Vadisi'nin konumu iyi olmakla birlikte İstanbul'u "boğmaya" sebep olabileceğini düşünüyorum. İlgili arazi, Sapanca civarından seçilebilirdi.
6	Yer ve konum olarak Kocaeli ve Ülkemiz için en uygun yer olduğunu düşünüyorum. Bununla birlikte, tanıtım ve yer alacak firmaların profili hakkında yeterli bilgi olmadığını düşünüyorum. Bu sebeple, ortalıkta dolaşan bilgilerden hangisinin doğru, hangisinin yanlış olduğunu belirlemek mümkün değil. Bilişim vadisinin ismi ayrıca Muallimköy Teknopark olarak anılmaya başlamış durumda ki bu da ayrıca bilgi kirliliğine sebep olabilecektir.
7	Arazinin konumu uygundur. Ancak firmaların burayı tercih etmeleri için alt yapı yetersizdir.
8	TÜBİTAK MARTEK'in, -daha eski ve yerleşim açısından daha kolay ulaşım imkânlarına sahip olmasına rağmen- şu an için çok başarılı olduğu söylenemez. Muallimköy'ün kısa vadede şirketleri çekebilecek bir konumu olduğunu düşünmüyorum.
9	Ulaşım sorununun öncelikli olarak çözülmesi gerekmektedir. Şahıs arsalarının bir an önce istismak edilmesi elzemdir. Daha sonrasında da büyük ar-ge ve yazılım firmalarının bölgeye yönlendirilmesi için teşviklerin sağlanması gerekmektedir.
10	Bilişim Vadisi'nin konumu başarılı olmakla birlikte ulaşım imkânları ve sosyal imkânların artırılması halinde ilginin artabileceğini düşünüyorum.
11	Yer belli olmuş ve imar planları bitmek üzere ama havası daha güzel ve temiz bir yer olabilirdi. Bilişim Vadisi'nin; yapılan sunumda sadece Muallimköy'deki Kocaeli'nin 4. yeni teknopark değil mevcut 3 teknopark ve TÜBİTAK gibi kurumların da olduğu bir genel konseptin adı olduğu anlaşıldı. Bu güzel bir kurgudur.
12	Teknopark arazisi oldukça iyi ve geliştirilmeye müsait bir alandır.
13	Bilişim Vadisi'nin ve Gebze'nin cazibe merkezi olması için fuar alanına ihtiyaç bulunmaktadır.
14	Genel anlamda baktığımızda konum ve ulaşım ağına yakınlığı nedeniyle çok uygun bir alanda tasarlandığı görülmektedir.
15	Arazi bütünü ile uygun olmak ile birlikte arada bulunan şahıs arazilerinin bütünlüğü bozmadan etkin kullanımı için iyi bir planlama gerekmektedir.
16	1999 yılından bu yana Bilişim Vadisi için doğru olan yerin, Kocaeli - Düzce arasındaki eşsiz manzaralı ve havası temiz vadinin bilişimciler için yaratıcılığın ve verimliliğin en üst noktaya taşınacağına inandığım için elimden geldiğince bu bölgeyi savundum. Zaten yoğun olan İstanbul'un nüfusunu 1 milyon daha artırmamak için alanın İstanbul'dan uzaklaştırılması gerekmektedir. Kocaeli - Düzce'nin güzelliklerini gelecek kuşaklara taşıyabilmek için, teknoloji üreten uzmanlarımızı ilerde sağlık sorunlarına boğmamak için, daha verimli üretim yapan, dünyada örnek bir bilişim vadisi inşa edebilmek için, çevre şartları ve konumu itibarı ile yabancı şirketleri de içine çekebilmesi için, Ankara dâhil tüm potansiyel illeri içine katabilmek için, Marmaray dâhil vadiye çeşitli ulaşım kanalları olduğu için, TOKİ aracılığı ile bilişime uygun yeni bir kentin kurulabilmesi ve rağbet göreceği için, Bölgeden önümüzdeki 20 yılda sektörden 100 milyar ihracatın sağlanabilmesi bir hayal olmayacağı için, gelecekte torunlarımızın ne kadar isabetli bir yer seçilmiş, ne hayırlı iş olmuş demeleri için gibi onlarca neden sayılabilir. Vadi etrafında yaşam alanları ve altyapının önemli olduğunu düşünüyorum.
17	Bilişim Vadisi fikri müthiş bir fikir ve canı gönülden desteklediğim bir çalışmadır. Keşke daha öncelerde bu işi çözebilseydik. Hindistan, bilişim politikasını 70'li yıllarda oluşturmuş ve yatırımlar buna göre şekillendirilmiştir. Bilişim Vadisi için kişisel ve kurumsal olarak üzerimize düşen her türlü desteği de vermeye hazırız.

Konunun üzerinde çalışılması gereken noktalara geldiğimizde; Muallimköy'ün lokasyon olarak bu tür yüksek profilli personeli çalıştırmak için uygun bir yer olmadığını düşünüyorum. En uygun yer aslında Bilişim Vadisi kümesinde yer alan Kurtköy İstanbul Teknopark olabilirdi. Muallimköy, Dilovası'nın yanında kurulacak bir yer ve Dilovası belki de Türkiye'nin havasının en kötü olduğu yerlerden biridir. Çeşitli medya mecralarında çıkan haberlere baktığınızda kanser hastalığının en çok yaşandığı ilçelerdendir.

Bunun yanı sıra Dilovası, Gebze, Körfez sanayi üretiminin ve çalışanlarının yoğun olduğu bir yer ve ne yazık ki Bilişim sektöründe çalışan insanları buralarda çalıştırmak pek kolay olmuyor ya da çalıştırsanız bile ortamlar sadece çalışma kamplarına dönmektedir. GOSB'da ciddi sayıda personelimiz var ve bu sorunları 3-4 senedir yakından yaşamaktayız. İnsanlar gene kendilerine göre rahat edebileceklerini düşündükleri yaşam alanlarında yaşamak istemekte ve oralara yerleşmektedirler. Dolayısı ile insanlar yaşam alanlarına yakın olan ortamlarda çalışmayı tercih etmektedir. Ayrıca burada Türkiye'nin seçkin üniversitelerinden mezun olan insanların da istihdam edilmesi gerekiyor ki bunu da ancak buraların cazibe merkezi haline gelmesiyle sağlayabiliriz. Finansal teşviklerin tabii ki çok katkısı var ama çalışma ortamı ve çevrenin de iş seçiminde büyük önemi bulunmaktadır. Bizim firmamız GOSB'a geçtikten sonra seçkin üniversitelerden şirketimize gelen çalışma taleplerinde-finansal anlamda iyileştirme sağlamamıza rağmen- azalma olduğunu tespit etmiş durumdayız.

No	b) Muallimköy Teknopark ve Bilişim Vadisi'nin Altyapısına ve Kurumsal Yapısına İlişkin Görüş ve Öneriler
1	Muallimköy'ün planlamasının çok iyi yapılması gerekmektedir. Dışarıya olan ihtiyacın minimize edilmesi gerekmektedir. Banka, noter vb. bütün ihtiyaçlar öngörülüp grup çalışmaları ile ihtiyaçlar belirlenmelidir. Altyapının ilk aşamada ve doğru bir şekilde planlanması en önemli konuların başında gelmektedir.
2	Bilişim Vadisi için erken aşamada talep toplanması gerekmektedir. Yapılaşmanın modüler planlanması gerekmektedir. Kuluçkalara büyük yer tahsisleri ile sektör buraya çekilebilir.
3	Kuluçka, ön kuluçka, fikri mülkiyet ile ilgili çalışmalarda Sabancı Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi olarak destek vermeye hazırdır. Ayrıca, yeşil ve akıllı binalar, kuruluş ve işletme aşamasında da destek verilebilir.
4	Yazılım sektörü, bilgi güvenliği açısından büyük öneme sahiptir. Bu çerçevede, savunma sanayine yazılım üretenler ayrıca konuşlandırılabilir.
5	Bilişim Vadisi'nde mevcut yapıların dönüştürülmesi yerine iyi tasarlanmış çekici bir yaşam alanı yaratılmasının, bölgenin ihtiyacı olan nitelikli insan gücünün sağlanmasına yardımcı olabileceğini düşünüyorum.
No	c) Muallimköy Teknopark ve Bilişim Vadisi'nin Sektörel Önceliklerine İlişkin Görüş ve Öneriler
1	Yarı iletken konusunun üniversiteye ve sanayiye yaklaşması Silikon Vadisi'nin de temel konusudur, bu nedenle önemlidir ve Bilişim Vadisi sürecinde göz önünde bulundurulması gereken bir konudur. Türkiye tüm devre tasarımı ve üretimi yapamadığı için her yıl çok önemli ölçüde cari açık vermektedir. Burada yapılması gereken dışa bağımlılığı azaltmaktır. Tübitak Gebze Yerleşkesi'nde yer alan BİLGEM bünyesinde bulunan Yarı İletken Teknolojileri Araştırma Laboratuvarı (YİTAL) tasarım ve üretim kapasitesine sahip olmakla birlikte sadece savunma sanayiine hizmet verebilmektedir. YİTAL'in tasarım, test ve üretim yeteneklerinin eğitim ile desteklenerek özel sektör ve üniversitelere açılması için yatırım yapılması gerekmektedir. Bu

hizmeti verebilecek bir Tüm Devre Tasarım ve Eğitim Laboratuvarı (TÜDTEL) kurulması hedeflenmektedir. Bu yatırım için desteğe ihtiyaç bulunmaktadır.

TÜDTEL projesinin yaygınlaştırma aşamasında İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya, Gaziantep, Samsun ve Malatya'da eğitim alt-laboratuvarları kurulması ve daha sonra Türkiye genelinde e-imza ile uzaktan erişimle tüm devre tasarım imkânı tanınması planlanıyor.

Yapılan sunum için bkz. s. 20, (1)

2 Sağlık konusunun bilişimdeki yeri oldukça önemlidir ve dikkate alınması gerekmektedir. TÜBİTAK MAM Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü (GENOM) gen dizilerinin analizi ve sonuçlarının toplanması ciddi anlamda bilişim teknolojisinin desteğini gerektirmektedir. Dünyanın her yerinde bu konuda gelişmelere rastlamak da mümkündür.

3 Makine imalat sanayinin bu değerli çalışmada yer alması gerekmektedir. Makine ihracatı Dünya'da US\$ 600 milyar seviyelerinde bulunmaktadır. Almanya, bu ihracatın US\$ 100 milyardan fazlasını tek başına gerçekleştirmektedir. Makine imalatı yapan firmalara, proje ve tasarım çalışması yapan firmalara öncelik verilmesi gerekmektedir.

4 **4.1.** Bilişim Vadisi, inovasyon ve Ar-Ge için kümelenmedir. Kümelenmeler içerisinde inovatif firmalar öne çıkmaktadır. Ar-Ge ve yazılım alanında mikro ve küçük ölçekli işletmeler, daha esnek olmanın avantajıyla inovasyon verimliliği açısından büyük ölçekli firmalara göre ön plana çıkabilmektedirler. İnovatif küçük işletmelerin Ar-Ge yatırımlarına kaynak ayırma oranlarının Sabancı Holding, Türk Telekom, Turkcell, Microsoft, Nokia, Kodak, Siemens, Ford, Akbank gibi büyük firmalara kıyasla daha yüksek olduğu görülmektedir. Bunlar düşünüldüğünde Ar-Ge firmaları için kurumsallık kriterinin belirleyici faktör olarak dikkate alınmaması gerekmektedir.

4.2. Bilişim Vadisi, otomotiv ile yakın ilişki içerisinde planlanmalıdır.

4.3. Kurulacak Bilişim Vadisi'ne kırsal alanlar dâhil her yerden çocukların getirilerek inovasyon ortamına aşına olmaları sağlanmalıdır.

4.4 Diğer sektörlerden uzmanlar, aileler, esnaflar, turizmciler, tıp camiası, gazeteciler, reklamcılar, mimarlar, hukukçular vb. kişilerin de Bilişim Vadisi ile irtibat kurabileceği bir yapı öngörülmelidir.

Yapılan sunum için bkz. s. 20, (2)

5 Kurulacak yazılım kümelenmesi için, her bir sektörün içinde yer alacağı bir model geliştirilmelidir.

6 En başarılı 10 ülkenin, e-devlet konusunda da ilk 10'da olduğu görülmektedir. Dolayısıyla e-devlet de yazılımdan destek almalıdır.

7 **7.1** 0-5 yaş arası girişimci şirketler, en çok, kendilerine yol gösterecek danışmanlık sistemine ihtiyaç duymaktadır. Küçük şirketler, teknolojinin kendisini bilmektedir ancak start-up maliyetleri onlar için büyük yük oluşturmaktadır. Teknolojiyi şirketleşmeye götüreceği sürecin iyi kurgulanması gerekmektedir. Bu çerçevede IBM Türk olarak, mentorluk ve danışmanlık yapmaya hazır durumdayız.

7.2 Teknoloji nereye gidiyor öngörülerinin paylaşması gerekmektedir ve IBM Türk olarak biz, buna hazırız. “IBM Küresel Teknoloji Görünümü” raporuna göre Dünya’da önümüzdeki yıllarda Bilişimde önemli hale gelecek 6 alan şunlardır:

- Mobile First (Öncelikle Mobil)
- Ölçeklenebilir Hizmet Ekosistemleri
- Yazılım Tanımlı Ortamlar
- Çoklu Ortam ve Görsel Analitik
- Bağlamsal Kurumlar
- Kişiselleştirilmiş Eğitim

Biz de Bilişim Vadisi’nde bu alanlarda yatırım yapılmasıyla, geliştirilen teknolojilerin hem iç pazarda hem de dış pazarda kendine yer bulacağını düşünüyoruz.

Yapılan sunum için bkz. s. 20, (3)

8	Bilginin, ürüne dönüştürülmesi önemli bir konudur. Bu alanda, ara yüz görevi olan güçlü bir Teknoloji Transfer Ofisine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ofis, sektör ihtiyaçlarını belirleyip araştırma-geliştirmeye ve sonucunu da sektöre aktaracak bir yapı olmalıdır.
9	2023 hedeflerine Bilişim Vadisi ile nasıl ulaşabiliriz. Burada sadece yazılım değil de donanım da önemlidir. Kiralayıp ufak firmalara vermektense büyük firmaların buraya gelmesi daha etkin olacaktır. Kendi milli markamız buradan çıkacaktır.
10	<p>10.1 Bilişim vadisinin kavramsal yönüyle irdelenmesi gerekir; vadi kavramı coğrafi bir alandan ziyade sektörü besleyecek, destekleyecek bir ortam olarak algılanmalıdır. Bilişim vadisi uygulaması denildiğinde her türlü ticari ve sosyal alanlarla işbirliğini geliştirecek bir ekosistem olmalıdır. Bilişim Vadisi’nin çalışma alanı “living-land” şeklinde olmalıdır. Vadinin, odak-öbek yapısına kavuşturulması gerekmektedir.</p> <p>“HUB-NODE = ODAK-ÖBEK” olarak adlandırılabilir bir yapılanma modelini desteklemekteyiz. Bu model, iş, yönetim ve teknoloji-yenilikçilik merkezleri ile bütünleşik, üretime dayalı kümelenme ağlarının oluşturduğu, öncelikle dünyanın çekim merkezi olabilecek bir ilin “odak” olacak şekilde tasarlanacağı ve sonrasında başta Teknoloji Geliştirme Bölgeleri’nin yer aldığı iller ve kümelenme kapasitesi olan bölgeler (öbekler) olmak üzere, Türkiye’nin diğer bölgelerinde çoklanabilecek örnek bir yapıyı tarif etmektedir.</p> <p>10.2 Bilişim Vadisi yönetim modelinde özel sektör ve sivil toplumun karar alma süreçlerinde aktif rol alması öngörülmelidir.</p> <p>10.3 Bilişim Vadisi için 4691 ve 5746 sayılı Kanunların eksiklerini giderecek yeni bir inovasyon yasası geliştirilmelidir.</p> <p>10.4 Model, doğrudan yabancı yatırımı kolaylaştıran, yerli girişimcilerin risk sermayesi ve kuluçka sistemleri gibi finansman ve proje ihtiyaçlarını karşılayabilecek, stratejik iş, üretim ve pazarlama danışmanlık hizmetlerine erişimi kolaylaştıracak, dış alım, prototip üretimi esnekliği, destek personelinin çalıştırılması gibi hizmet inovasyonunu mümkün kılan yeni donatılara izin veren, iş yapma maliyetini optimize eden bir hukuksal statü kazanmalıdır.</p> <p>Yapılan sunum için bkz. s. 20, (4)</p>

11 11.1 Sadece biz değil Avrupa'nın birçok ülkesi Silikon Vadisini kopyalamak istiyor. Hepsi şehirlerinden girişimler çıksın dünyayı değiştirsinler istiyorlar. Bizim yaptığımız gibi Londra'da bu işin adına 'Tech City' koymuş. Berlin bunun için çalışıyor. Avrupa'da her şehir büyük konferanslara ev sahipliği yapıyor. Tabii bu ülkelerin yöneticileri kızgın kuşların ekonomik değerini bilgi ekonomisinin ülke ekonomisine elle tutulmayan nasıl faydalar getirdiğini uzun süredir biliyorlar. Avrupa'daki birçok şehir Silikon Vadisi kültürünün ortak özelliklerini taşıyor, ancak küçük bir kaç sosu içinde barındırmadıkları için yemek aynı tadı vermiyor. İşin diğer tarafı çok benzer bir yemek yapsanız bile zamanı kopyalayamıyorsunuz.

11.2 Yetenek: Dünyanın tüm yeteneklerini çekmemiz gerekmektedir, onların birlikte yaşayabilecekleri alt yapıyı hazırlamamız gerekiyor. Şirket ve diğer hukuk altyapımız hazır olmalı. Yabancı dil bilen vatandaşlarımız hızla artmalı.

11.3 Temel Bilimler: Temel bilimlere yatırım yapmamız ve tüm destekleri bunlar için harcamamız gerekiyor. Girişimcilik için parasal desteğe ihtiyaç yok. Doktoralı öğrencilerimize temel bilim konusunda araştırma yapmaları için hibeler verelim.

11.4 Yaşanabilirlik: Dünyanın en uygun iklimine sahip durumdayız. Yüksek yaşam standartları oluşturmamız gereklidir.

Yapılan sunum için bkz. s. 20, (5)

12 Ankara'dan bu çalışmaya gelirken Bilişim Vadisi kavramının içeriğini doldurmak için neler yapıldığına dair aklımda bir takım sorular bulunmaktaydı. Teknoloji geliştirme bölgesi mevcut enstrümanlarını kullanarak Bilişim Vadisi'nin içeriğini doldurmamız gerektiğini görerek Ankara'ya dönüyordum. Bu konuda insan kaynağı, yurtdışı açılımı vb. daha fazla şey yapmamız lazım ama "Diğer teknoloji geliştirme bölgelerinden ne farkı olacak?" sorusunun cevabına odaklanmamız lazım. Bilişim vadisi gibi bir enstrümanı diğer teknoloji geliştirme bölgelerinden nasıl ayırtacağız? Bilişim vadisi kavramı yurtdışındaki firmaların Türkiye'ye gidiş gelişleri, Sayın Başbakanın ile görüşmeleri ile başlayan bir kavram olarak gelişti fakat bunun ilk resmi adının konulması "Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı"nda gerçekleşti. Aslında bir fizibilite çalışması yapıldı, bu çalışma raporunda şöyle bir kavram var: Bu iş gerçekten çok daha üst bir vizyonla ele alınmalı, Türkiye'nin uluslararası ilişkileri açısından odak noktada yer almalı ve başta anayasa olmak üzere ayrı kanun, teşvik, ayrı yönetim biçimleriyle, ayrı kümelenme modelleriyle ile desteklenmeli deniyordu. Burada gözden kaçırılmaması gereken nokta budur. Biz neyi farklı yapacağız ve bu iddialı projeyi, kavramı besleyeceğiz? Ne yaparız da burada nitelikli elemanları barındırabileceğiz? Nasıl olacak da çıpa kuruluşları burada -Maslak'da değil de Gebze'de- tutabileceğiz? Bu soruların cevabı için hazır reçeteler yok, fakat bilişim vadisi konusu- Sayın Bakan tüm konuşmaları takip etti, yönetici şirketi kurulmuş durumda- bu kadar desteklenebilir bir durumdayken, kamu, özel sektör kuruluşları ve sivil toplum elbirliği yaparak bunun içinin doldurulması konusunda ortak çalışma gerçekleştirmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, 2006-2010 eylem planında adı konulmuş bir eylemin 2013 yılında hala nasıl ilerleteceğiz nasıl büyüklükte istersiniz sorusundan öteye taşınmaya ihtiyacı var, geçirdiğimiz sürede üzerine ne koyduk iyi düşünmemiz gerekir. İlerleyen dönemlerde bu vadiden istifade etmek istiyorsak içeriğini iyi doldurarak değerlendirmemiz lazımdır.

13 13.1 Teknoparklara her gün eklenen yeni uygulamalar şirketlere inanılmaz bürokrasi getirmeye başlamıştır. Ar-Ge uzmanlarının teknoparklarda ve müşteri işyerinde gerçekleştirdikleri çalışmaların uygulama kapsama dahil edilmesi gerekmektedir. Müşteriye gitmeden iyi ürün çıkmaz, müşteri çiçeklerimiz, çiçek olmadan bal olmaz veya bütün çiçekleri kovanlara koyamayız.

13.2 Türkiye'de başarılı olan paket yazılımların envanteri çıkarılmalıdır. 20-30 şirketten fazla kullanıcısı olan yazılımların yurtdışında potansiyelleri değerlendirilip, ihracat için ortak bir strateji geliştirilmelidir. Ekonomisi büyük ülkelerde bir ofisle bu ürünlerin satış ve

	pazarlanması, ürün sahibi şirketlerinde belli katılımları ile sektörde bir ihracat büyümesi sağlanabilir.
14	Ar-Ge firmalarının yaptığı işler yatırım gerektirdiği halde, piyasaya sürmek ve satış sonrasında eksikleri giderip ürün ve hizmetleri de geliştirmek adına finansa ihtiyaç çok. Bu sebeple Silikon Vadisi firması SRI'nın da MARKA toplantılarında belirttiği gibi Ar-Ge ile pazarlama, medya ve finans sağlayıcıların sürekli birlikte olabileceği ortam sağlanmalıdır.
15	Bu arazinin istismak sorunları çözümlenmeden işleme alınması bazı sıkıntılar doğuracaktır. Bu alanın, teknopark mantığından biraz farklı düşünülmesi ve bir Bilişim Vadisi olması için tüm bölge teknoparklarının ofisleri burada yer alması gerekmektedir. Ayrıca, teknopark, serbest bölge, bir akademi kampüsü ve tam bir yaşam alanı özelliklerinin tümüne sahip olan bir alan haline dönüşmelidir.
16	Pek çok bölgede Teknoparklar var, Muallimköy Teknopark aynı zamanda diğer Teknoparkları birbirine bağlayan bir merkez olabilir. Tüm Teknoparklar Muallimköy Teknoparkı ile düzenli bir şekilde iletişim halinde gelişmelerini sürdürebilirler.
17	Çevre teknopark ve OSBlerle uyumlu çalışma ve eğitim tesisleri içermesi önemlidir. Teknoloji transfer ve araştırma desteği için çevre akademik kuruluşlardan yararlanılması gerekmektedir.
18	18.1 Tasarım ve inovasyon faaliyetlerine katkı sağlayarak bölgenin katma değerinin artırılmasına katkı sağlamasını temenni ediyorum. Muallimköy Teknokent'in kurucularından olan KOSGEB olarak; Bilişim Vadisi'nde AR-GE ve inovatif fikirlere sahip yeni işletmelerin olacağını dikkate alarak söz konusu yeni girişimcilerin AR-GE ve inovatif faaliyetlerini desteklemek onlara işlerinin başlangıcında yer tahsis edebilmek için TEKMER kurulmasının önemli olduğunu düşünüyoruz. Ayrıca Muallimköy Teknokent'in içerisinde açılacak olan TEKMER sayesinde, inovatif projelerini hayata geçirmek isteyen öğretim üyelerinin işletmelerini TEKMER bünyesinde açmalarına da imkân sağlanmış olacaktır. 18.2 Bunun yanında TEKMER'de yer alacak firmalara ihtiyaçları olan eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin de sunulacağı bir ortam hazırlanması gerekmektedir. (Yönetim, organizasyon, finansal okur-yazarlık, pazarlama vs. eğitimleri ile teknik ve idari danışmanlık gibi).

Fotoğraf 5: Odak Tema Çalışmalarından Görüntü (2)

No	d) Bilişim Sektörünün Durumuna İlişkin Verilen Görüş ve Öneriler
1	Sektörde yetişmiş eleman sıkıntısı bulunmaktadır. Teknisyen düzeyinde iş yapacak eleman açığı bulunmaktadır.
2	Yazılım çalışmalarını basit web tasarım olarak değerlendirmememiz gerekmektedir. Doktora ve yüksek lisans seviyesinde elemana ihtiyacımız bulunmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'nde bir milyon yazılımcıya ihtiyaç var lütfen bunu yetiştirin şeklinde reklamlar yapılmaktadır. Yurt dışından da yazılımcı, kalifiye eleman getirtebilmeliyiz. Yurtdışından getirttik ancak çalışma izni gibi bürokratik engeller önümüze çıkmaktadır.
3	Bilişim alanında, Bilişim Vadisi'nde çalışacak insanların burada yaşayabilecekleri sosyo-kültürel ortamın yaratılması gerekmektedir. Gebze'nin şehirleşmeyle ilgili çok ciddi sıkıntıları bulunmaktadır.
4	Yazılım sektörüyle diğer sanayi sektörlerinin ilişkisinde sıkıntılar bulunmaktadır. Diğer sanayi sektörleri, yazılıma yatırım yapmamaktadır
5	Sosyal Güvenlik Kurumu'na (SGK) ilişkin teşvik süreleri dolmuş durumdadır. SGK teşvikleri 2023 yılına kadar uzatılmalıdır. Aksi halde, iş kalitesini olumsuz bir şekilde etkileyecek şekilde ya teknoparklar boşalacaktır ya da eleman sirkülasyonu olacaktır.
6	Bilişim sektöründe çalışan eleman sayısı az, dolayısıyla mevcut çalışanlar çok daha etkin kullanılmalıdır.

- 7 600 bin tam zamanlı nitelikli personel 2023 hedefidir. Mevcut durumda bu sayı 60 bin, bilişim sektöründe ise 15 bin civarı. Bilgisayar mühendisliği bölümü başına düşen öğretim üyesi sayısı 2,7 kişidir. Yurt dışından buraya beyin göçü olmalıdır. İki önemli faktör bulunmaktadır. Soft faktörler; sosyal yaşam, çocukların eğitimi vb. faktörlerdir. İkincisi ise, bu konuda hemen çalışmaya başlanmasıdır.
- 8 Bu vadi bizler için çok önemli; ulusal bir proje ve Türkiye burası ile bağ halinde olacak. Dolayısıyla, bu vadi özelinde çok şey konuşabiliriz; ama asıl konu sektörün ülkede önünün açılması olmalıdır. Makine sektörünün ihracat hedefine ulaşması için dahi makine sektörünün yerli yazılım kullanması gerekmektedir. Ülkenin kalkınmasından bahsediyorsak; her bir stratejik sektörün (otomotiv, makine, gıda, savunma) kümesinin içerisinde yazılım firmalarının da bulunması gerekir. Savunma Bakanlığı'nın anlaşmalarında "Offset" anlaşmaları var ve anlaşmalarında ithal yazılım alımının sınırlaması var; bu durum diğer sektörlerde neden olmasın...
- 9 Devlet önemli bir politika olarak projeleri takip etmeli ve desteklemelidir. İlerleyen zamanlarda bu alandaki gelişmeleri takip edemez hale geleceğiz. Özel sektör bu alana ticari kaygılarla girmiyor; o yüzden devlet milli politika olarak bu alana yatırım yapmalı. Otomobilin %80'ini yerli üretiyoruz; motorunu üretmiyoruz; temel nedeni akıllı teknolojileri yerleştiremiyor olmamız. Yazılım milli değil; yazılımın milli olabilmesi için donanımın da milli olması gerekir ve donanımdan gelecek güvenlik tehditlerinin önüne geçemiyoruz.
- 10 Günümüzde yazılım endüstrisi tarafından üretilen ürünlerin birçoğunun web ve mobil tabanlı sistemler üzerine olduğunu söylemek herhalde yanlış olmaz.
- Öncelikle sektördeki gelişmeyi iyi incelemeli ve anlamalıyız. Günümüz yazılım geliştiriciliğini lego parçalarıyla ev, araba vb. yapmaya benzetebiliriz. Çünkü artık hiç kimse bir yazılım projesinin %100'ünü kodlamamaktadır.
- Açık kaynak kod geliştirme denilince ilk akla gelen yapılan işin ücretsiz olarak herkese dağıtılmasıdır. Yanlış olan bu algı ülkemizdeki geliştiricileri bu camiadan uzak tutmuştur. Çünkü artık açık inovasyonun tartışıldığı bir dünyada açık kaynaklı kod geliştiriciliği bu camianın açık inovasyon ekosistemini oluşturmaktadır. GITHUB gibi kod paylaşma sayfalarında bu gün itibarıyla yüzbinlerce kullanıcı geliştirdiği teknolojileri diğer geliştiricilerle paylaşmaktadır. Yaptığımız bir şeyin tüm dünya tarafından test edildiğini düşünün. Her kullanıcı kendi amacı için karşılaştığı sorunları çözdükçe teknoloji bir üst seviyeye taşınmaktadır. Kısacası siz insanların işine yarayacak bir şey geliştiriyorsunuz ve insanlar onu mükemmelleştiriyor.
- Siber güvenlik konusunda unutulmaması gereken bir şey de "Teknolojisi bize ait olmayan, bizim tarafımızdan geliştirilmeyen hiç bir sistemi koruyamayız" kaidesidir. Henüz ülke olarak başımıza büyük bir bela gelmemiş olabilir ancak gelmemesi için de bugünden itibaren çalışmalıyız. Bu noktada açık kaynak kod ekosisteminin bir parçası olmak bir kez daha büyük önem taşımaktadır.
- Yapılan sunum için bkz. s. 20, (5)
- 11 Çoğu konuşmacının talepleri stratejik hata (bana göre) içeriyordu. Bakanımızın baştaki konuşması bunların toplamından daha öz ve amacına uygundu. Örneğin işadamlarının 'eleman

bulamıyoruz' demesi, mazeret ve basit talepler ileri sürmeleri uygun değildi. Tüm fakülteleri kapatıp bilgisayar departmanına dönüştürsek bile ihtiyacın tükenmeyeceği bellidir. Bilişim=inovasyon değildir. Dernekler ve işadamlarına çok iş düşmektedir. Çalışacak uzmanları kendi şirketlerine cezbedememektedirler. Kısa vadeli hedef ve taleplerle hareket etmektedirler. Zaten bu kitle asıl inovasyon yapacak kitle değil. İnovasyonu daha çok yeni girişimciler ve uzmanlar yapabilir (Dünya'da da bu şekildedir). Google inovasyon yapmıyor; Google'ın çalışanları yapıyor veya Google inovasyon yapan girişimci ve kobileri bünyesine dahil ediyor. Ekosistemdeki gelişmeleri takip ederek gerekli alanlara yatırım yapıyor. Bu da nasıl oluyor; belirli sayıda bir gruba bilinçli-programlı bir şekilde Ar-Ge yaptırmaktadır. Dev şirketlerin Ar-Ge yaptığı yatırımların pek çoğu da sonuç getirmeyebiliyor. Bu nedenle hedef kitle tespiti; paydaşların etki sınırı çok önemli. Yoksa bu yanlış, kitle stok takip yazılımını bize inovasyon diye diretebilir. Bugün kamyoncu bile stok takip yazılımından daha teknolojik yazılımlar kullanmaktadır.

No	d) Eğitim ve Üniversitelerle İşbirliği olanakları
1	Bölgenin yazılım eğitimine önem vermesi gerekmektedir. Üniversiteler koordineli bir şekilde bu konuda harekete geçmelidirler.
2	Teknoloji Transfer Ofislerinde, mevcut durumda bulunan ve paraya çevrilemeyen araştırmalar raflarda bulunmaktadır. Teknoloji Transfer Ofisleri vasıtasıyla üniversitelerdeki akademisyenlerin bilgilerinin sahaya inmesi sağlanmalıdır.
3	İki yıllık meslek yüksekokullarında yetişmiş hoca bulunmamaktadır. Yurt dışına, yüksek lisans ve doktora için hoca gönderilmektedir, bu insanların özellikle bilişim ve teknoloji alanlarında yetiştirilmesi gerekmektedir.
4	Bilişim bölümleri Türkiye'de yeterli düzeydedir. Üniversitelerde işe hazırlık programı olmalıdır. Üniversitelerin şekillendirilmesi gerekmektedir, yazılımcılar bu dersleri (işe hazırlık) verememektedirler. Hem eğitimin verileceği hem de işe hazırlık sürecinin gerçekleştirileceği "Uygulama Atölye Çalışmaları" düzenlenmelidir, "Yetişkin Bilişim Atölyeleri" olmalıdır. Uluslararasına yönelik çıktılarının üretilmesi gerekmektedir.
5	Üniversitelerle birebir protokol yapılarak eleman ihtiyacı kısa sürede karşılanabilir. Ayrıca, hizmet alımı yolu mantığı ile ihtiyaca göre tasarlanmış yazılım mühendisliği yüksek lisans programı oluşturulabilir.
6	Okan Üniversitesi, öğrencilerin hem okulda hem de sanayide yer alacakları bir program başlatacaktır.
7	Bilişim okuryazarlığı ABD'de ilk-ortaokullara girmiş durumdadır. Bu konuda, ABD'deki gibi teşvik ve özendiriciliğin geliştirilmesi gerekmektedir.
8	ABD'ye start-up projeleri yağmaktadır. Bu projeleri değerlendiren bir ekip ve bu fikirlerin bölgeye getirilmesi süreci yakalamak adına önemlidir. Staj ve burs imkânları ile uluslararası beyinleri buraya çekebilir ve bu sayede bölgenin tanıtımını da sağlayabiliriz.
9	Bilgisayar mühendisliğine rağbet gençler arasında azalmaya başladı ve buna paralel olarak bilgisayar mühendisliğinin profili düşmeye başladı. Yazılım sektöründe faaliyet gösteren

	<p>firmalar bunu iyi bilirler; yazılım çalışanı esnek çalışabilmeli geniş düşünebilmeli ve <i>genius</i> dediğimiz üst seviyelerden olmalı. Öğrenci profili yüksek olmalı. %20'lik dilimlerde olan öğrencileri alıp iyi yazılımcı yetiştirmeye çalışırsanız; istisnalar olsa dahi başarıya ulaşamazsınız. Bu trend devam ettiği sürece biz iyi öğrenci bulamaz hale geleceğiz. O zaman da sektörün ihtiyacını nasıl karşılarız.</p>
10	<p>Üniversitelerde teorik konulara ağırlık verilmektedir, pratik stajlarda desteklenmelidir. Son yıllarda kıpırdanma olsa da staj kavramı “nylon” staja dönüşmüştür. Staj meselesinin iyi uygulanmasını sağlayacak özel sektör-üniversite arasında bir model geliştirilmesi gerekmektedir. Firmalar, stajyer alsınlar, denesinler ve beğenirlerse mezun olunca çalıştırsınlar. Sektörden gelen uzmanlara GYTE'nin kapıları açıktır. Öğrencilerimizin bu konuda yetişmesini birlikte destekleyelim.</p>
11	<p>Üniversitelerdeki öğretim üyeleri bu sektörün içinde yer almalı veya bu sektördeki kişilere ders verdirmelidir. Öğretim üyesinin doktorası tezinde bu sektörün onayı bulunmalıdır. Öğrenci, proje ödevini ve stajını bu sektördeki uzmanların onayına sunmalıdır.</p>
12	<p>Yazılımcı yetiştirme konusunda üniversitelerle işbirliğine gidilerek acil bir eylem planı hazırlanmalıdır.</p>
13	<p>Ülkemizde kurulan ve bu yıl itibari ile mezun verme durumunda olan teknoloji fakültelerinin bölgemiz üniversitelerinde yer alan ilgili bölümlerindeki son sınıf öğrencilerinin zorunlu 5 aylık dönem stajları, Bilişim Vadisi'nde bulunan firmalarda yaptırılarak kalifiye eleman sorunu bir nebze olsun çözülebilir. Ayrıca, Bölgede bulunan üniversitelerin işbirliği içerisinde ortak bir isimle lisansüstü programlar kurması ve uygulaması da önemli bir kazanım olacaktır.</p>
14	<ol style="list-style-type: none">1- Özellikle yetişmiş personel temininde katkısının olacağını düşündüğüm, tecrübesi olmayan yetkin kişilerin, ürün ve yetkinliklerini sergileyebilecekleri "Fikir Harmanı" türünde bir platform oluşturulabilir. Bu platformda hangi eğitim düzeyi olursa olsun iş yeteneği olan personelin tespiti ve istihdamı sağlanabilir. Kişi kendini anlatmak zorunda kalmadığı gibi, işveren de işe aldığı kişinin ne yetenekte, ne kadar üretkenlikte olduğunu daha önceden tespit etmiş olur. Dünya'da benzer bir örnek olarak http://sourceforge.net incelenebilir.2- Belli kriterleri sağlayan firmaların, iş yapma veya iş geliştirme süreçlerinde; öğrenciler için uygulanan staj çalışmasına benzer bir çalışmayı, KOBİ firmalar içinde yapmak tercih edilir hale getirilmeli. Yani, büyük bir firma aldığı işte kendisine partner olacak KOBİ firmalardan bir yada bir kaç firma tercih ederse puanlamada yada tercihte önde olması sağlanmalı, kazançlı hale getirilmeli. Bu yöntemle, küçük firmalar kurumsallaşma ve iş yapma yetenekleri konusunda deneyim sahibi olacaklar. Eğer beklenen performans yoksa zaten daha fazla zarar oluşmadan tespit edilmiş sayılır.3- Özellikle Bilişim Vadisi çalışmalarında örnek verilen Hindistan örneğinin-Türkiye'den tarif edilmiş işin yurtdışında bir işgücü ile bitirilmesi olarak uygulanan sistem- kendi ülkemizde de yapılmasını, çalışır hale getirilmesini talep ediyorum. Özet olarak nasıl her hangi bir firma, ihtiyacı olan bir yazılımı Hindistan'da bulunan kişi/kişilere standartlarını gönderip yaptırıyorsa aynı uygulamayı biz de yapabiliriz. Yapılmasının önünde engel olmamakla birlikte; uygulama şöyle oluyor. Eğer iş Hindistan'a gönderilecekse tarif ediliyor. Eğer iş Türkiye'de yapılacaksa, özellikle işveren çalışanın fiziki olarak da yanında olmasını, istiyor.

Toplantılarda şikayet edilen konulardan biri de "Eleman buldum ancak, Kocaeli'de Gebze'de çalışmam diyor, İstanbul içinde iş olursa çalışır" diye bildiriliyor. Bu uygulama ile daha şikayetlerin azalacağını tahmin ediyoruz.

- 4- İşverenin şikayeti, işe uygun eleman yok, Eğitim kurumlarının şikayeti, mezun olan öğrenciye iş yok. Birinci teklifte sunduğumuz, öneri ile bu kısmen giderilebilir. İlave olarak, eğitimlerde işadamlarından da destek alınabilirse şikayetlerin daha da azalacağını tahmin ediyoruz.

Fotoğraf 6: Bilişim Vadisi Çalıştayı'ndan Genel Görünüm

No	e) Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde sunulan teşvikler ve koşullar ile ilgili
1	Yatırımcılarla teşviklerle ilgili uygun şartların görüşülmesi ve kanun maddelerinin, yaptırımların iyileştirilmesi sürecinde ortaklaşa karar alınması gerekmektedir.
2	Teknoloji geliştirme bölgelerinde kullanıcılar yönetime ortak olmalıdırlar.
3	Teknoparklarla ilgili birkaç yıl önce değişiklik yaptık ancak çok hızlı değişim olduğu için yeni ihtiyaçları dikkate alan yeni değişiklikler üzerine de çalışıyoruz. Ülkemizde işsizlik çok, nitelikli eleman yok. Yazılım firmaları eleman bulamıyor. Yasal düzenlemeler ise, dışarıdan gelecek çalışanlar için katı şekilde. Bu katılık da, sendikalarında da etkisi bulunmaktadır. Çalışma izni olup oturma izni olmayanlar vb. çelişkiler var. Yasal yeniliklere ihtiyaç duyulduğu aşikârdır.

4	Yatırımcılar genellikle "yazılım" üzerine yatırım yapacaklardır. Yazılım yapan yatırımcıların personeline ilişkin SGK işveren belli oranda, damga ve gelir vergisi ise tamamen desteklenecektir. Kalkınma Ajansları mevzuatı uyarınca başka bir program kapsamında desteklenen personel -bağlı oldukları firmalar bölgemizde olmasına rağmen- Ajans desteklerinden faydalanamayacaklardır. Yazılımcıların en büyük giderleri personel gideri olduğundan, Ajansa proje yazdıkları varsayıldığında "personel giderleri" gibi çok önemli kalem desteklenemeyecektir. Yasaya ilave bir madde getirilerek Ajans desteklerinden başvuru yapabilecek konuma getirilmelidir.
5	Türkiyede yabancı yazılımlara rağbet oldukça yerli yazılımcı nasıl büyüyecek. Tsunami gibi ezip geçecek. Devlet teşvik veriyor devletin kendisi yabancı yazılım alıyor yerlinin kafasına basıyor.
6	Bürokrasi insanları kaçırmaktadır. Firmalar, yaptıkları şeyleri pazara ulaştırma konusunda sıkıntılar yaşamaktadırlar.
7	Kiraları yüksek buluyorum. KDV konusundaki yetersiz olan uygulamalar daha cazip hale getirilmeli ve geliştirilmeli. Yabancı personel ve yabancı ülkelerden temin edilen yarı-mamul niteliğindeki Ar-Ge girdileri ile Ar-Ge ye yönelik makine ve teçhizat alımında kolaylık getirilmeli. Bölge dışındaki Ar-Ge çalışmalar da destek kapsamında yer almalı. Ar-Ge çıktılarına yönelik sınırlı ve nitelikli üretime teşvik getirilmeli. Teşvikleri sadece vergi vb. nakitle ifade edilebilen unsurlar olarak değil de Ar-Ge çalışmalarını kolaylaştıracak unsurlar olarak da dikkate alınmalı ve bunlar da teşvik sistemine dâhil edilmelidir. Ancak gördüğüm kadarıyla her kurum bu gayri nakdi faaliyet teşviklerini farklı miktar ve dozajlarda uyguluyor bunu da çok doğru bulmadığımı ifade etmeliyim.
8	Bilişim Vadisi Projesi, teknoloji geliştirme bölgesi yaklaşımı ile ele alındığından, Bilişim Vadisi özelinde teknoloji geliştirme bölgesi teşvikleri yeterli olmayacaktır.
9	Teknoparklardaki vergi avantajı ile kira ve diğer giderler dikkate alındığında maddi olarak kazançlı olduğu söylenemez. Ayrıca, maruz kalınan bürokrasi oldukça yoğun olmaktadır.
10	Özellikle doğrudan teşviklerin yanı sıra yaşamı kolaylaştırıcı altyapı ve tesislerin varlığı yatırımcı açısından önemli olmaktadır.

MUALLİMKÖY TEKNO PARK GEZİSİ

Bilişim Vadisi Çalıştayı'nın birinci aşamasında gerçekleştirilen bilgilendirme sunumu, açılış konuşması ve odak tema çalışmalarını müteakip düzenlenen öğle yemeğinin ardından ikinci aşama olan Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi gezisi gerçekleştirilmiştir. Geziye katılan temsilcilere Muallimköy Teknopark arazisi gösterilerek mevcut durum hakkında bilgiler aktarılmıştır.

Fotoğraf 7: Muallimköy Teknopark Gezisinden Görünüm

Kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarından temsilcilerin katılımlarıyla saat 14.45-16.30 arasında gerçekleştirilen gezi sırasında Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici Anonim Şirketi Genel Müdürü Sayın Nurettin BEŞİNCİ arazinin mülkiyet durumuna ve yatırım potansiyeline ilişkin bilgileri paylaşmıştır.

ODAK TEMA ESNASINDA YAPILAN SUNUMLARA, ÇALIŞTAY SONRASI İLETİLEN ANKET FORMLARI VE BELİRTİLEN YAZILI GÖRÜŞLERE AŞAĞIDA BULUNAN BAĞLANTILARDAN ERİŞEBİLMEK MÜMKÜNDÜR

Çalıştayın Başarısı ile ilgili Anket sonuçları

Aşağıda ankette yer alan seçenekli sorulara verilen sonuçların kümülatif istatistikleri yer almakta olup metin olarak belirtilen görüşler, “Odak Tema esnasında ve Çalıştay sonrası belirtilen Görüşler” kısmında özet olarak yukarıda yer almaktadır.

ÇALIŞTAYI VERİMLİ BULDUNUZ MU?

	Yanıt Sayısı	%
Evet, kesinlikle	7	25,9
Evet, belli ölçüde	8	29,6
Orta düzeyde verimli buldum	8	29,6
Hayır, yeterince verimli bulmadım	3	11,1
Hayır, hiç verimli bulmadım	1	3,7

ÇALIŞTAYIN DÜZENLENDİĞİ WORKINN HOTEL İÇİN GÖRÜŞÜNÜZ?

	Yanıt Sayısı	%
Çok iyi	7	25,9
İyi	17	63
Orta	3	11,1
Çok iyi değil	0	0,0
Çok kötü	0	0,0

OTELİN BULUNDUĞU YERE KOLAYCA ULAŞABİLDİNİZ Mİ?

	Yanıt Sayısı	%
Evet, kolayca ulaştım	18	66,7
Ne kolay, ne zor	7	25,9
Hayır, kolayca ulaşamadım	2	7,4

DAVETİYE İLE BİRLİKTE SAĞLANAN ULAŞIM BİLGİLERİ VE GOOGLE EARTH KONUM DOSYASI OTELİN BULUNDUĞU KONUMU TESPİT ETMEKTE FAYDALI OLDU MU?

	Yanıt Sayısı	%
Evet, faydalı oldu	20	74,1
Hayır, otelin konumunu daha önceden biliyordum	4	14,8
Hayır, faydalı olmadı	1	3,7
Ulaşım bilgileri ve Google Earth konum dosyasını kullanmadım.	2	7,4

MUALLİMKÖY TEKNO PARK'TA YATIRIM YAPMAYI DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?

	Yanıt Sayısı	%
Evet, düşünüyorum	4	14,8
Evet, belki düşünebilirim	6	22,2
Hayır, düşünmüyorum	2	7,4
Emin değilim	6	22,2
Yatırımcı değilim	9	33,3

	Yanıt Sayısı	%
(Yatırımcı olmayanlar çıkartılmış)		
Evet, düşünüyorum	4	22,2
Evet, belki düşünebilirim	6	33,3
Hayır, düşünmüyorum	2	11,1
Emin değilim	6	33,3

TANIDIĞINIZ YATIRIMCILARA MUALLİMKÖY TEKNO PARKI TAVSİYE EDER MİSİNİZ?

	Yanıt Sayısı	%
Evet, ederim	15	55,6
Belki edebilirim	9	33,3
Hayır, etmem	0	0,0
Emin değilim	3	11,1

TEKNOPARKLARDA YATIRIMCILARA SAĞLANAN TEŞVİKLERİ YETERLİ BULUYOR MUSUNUZ?

	Yanıt Sayısı	%
Evet, yeterli buluyorum	18	66,7
Hayır, yeterli bulmuyorum	9	33,3

YAKIN BİR TARİHTE DAHA DAR KAPSAMLI VE YUVARLAK MASA TOPLANTISI ŞEKLİNDE ORGANİZE EDİLMESİ PLANLANAN MUALLİMKÖY TEKNOPARKI İLE İLGİLİ TOPLANTIYA KATILMAYI DÜŞÜNÜR MÜSÜNÜZ?

	Yanıt Sayısı	%
Evet, programımın uygun olması halinde katılabilirim.	26	96,3
Evet, benim yerime kurumumuz adına bir başka kişi katılabilir.	0	0,0
Hayır, katılmayı düşünmem.	1	3,7

İletişim Bilgileri

Rapor ile ilgili görüş ve bilgi talepleriniz için aşağıda iletişim bilgileri verilen personeller ile bağlantıya geçebilirsiniz.

Dr. Fatih AKBULUT Genel Sekreter	Hüseyin Özgür ÜNSAL	Yusuf Gürhan ÖZTAŞ
		
Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Tel (262) 3320144 Faks (262) 3320145	Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Tel (262) 3320144 Faks (262) 3320145 h.ozgurunsal@marka.org.tr	Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Tel (262) 3320144 Faks (262) 3320145 yusufoztas@marka.org.tr

Kurum Bilgileri

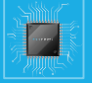
Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA) hakkında

5449 sayılı ve 25.1.2006 tarihli kanun çerçevesinde 2009/15236 sayılı ve 25.7.2009 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararıyla kurulan Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA) görev tanımı gereği kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma plânı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak üzere faaliyet göstermektedir.

<https://app.box.com/s/3fghs27x1cqd3eqvkekww>

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA)
Yenişehir Mah. Demokrasi Bulvarı No:72/A
İzmit, TR-41050, Kocaeli
Tel (262) 3320144
Faks (262) 3320145
www.marka.org.tr

Ekler

- Ek-1. Bilişim Vadisi Çalıştayı Katılımcıları Listesi
- Ek-2. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'nın Konuşmasının Tam Metni
- Ek-3. Odak Tema Toplantısında ve Çalıştay Sonrası Görüş Bildirenler Listesi

Ek-1

BİLİŞİM VADİSİ ÇALIŞTAYI KATILIMCILARI LİSTESİ

Nº	Kurum/Kuruluş/İşletme	Unvanı	Temsilci
1	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Bakan	Nihat ERGÜN
2	Kocaeli Valiliği	Vali	Ercan TOPACA
3	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	Başkan	İbrahim KARAOSMANOĞLU
4	Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü	Rektör	Prof. Dr. Orhan ŞAHİN
5	Gebze Kaymakamlığı	Kaymakam	Mehmet ARSLAN
6	Gebze Belediyesi	Belediye Başkanı	Adnan KÖŞKER
7	Gedik Üniversitesi	Rektör	Prof. Dr. Ahmet TOPUZ
8	Yalova Üniversitesi	Rektör	Prof. Dr. Niyazi ERUSLU
9	TBMM	E.Milletvekili	Eyüp AYAR
10	TÜBİTAK	Başkan Yardımcısı	Dr. Hasan PALAZ
11	Türk Patent Enstitüsü	Yönetim Kurulu Üyesi	Prof. Dr. İbrahim KILIÇASLAN
12	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Müsteşar Yardımcısı	Ramazan YILDIRIM
13	KOSGEB	Başkan Yardımcısı	Selma TEZYETİŞ
14	Kocaeli Valiliği	Vali Yardımcısı	Osman SARI
15	Çayırova Kaymakamlığı	Kaymakam	Turgut ÇELENKOĞLU
16	Çayırova Belediyesi	Başkan	Ziyaettin AKBAS
17	Dilovası Belediyesi	Başkan	Cemil YAMAN
18	Gebze Ticaret Odası	Başkan	Nail ÇİLER
19	Kocaeli Üniversitesi	Rektör Yardımcısı	Prof. Dr. Ali DEMİRCİ
20	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	Rektör Yardımcısı	Prof. Dr. Ümit Doğay ARINÇ
21	Tübitak BİLGEM	Başkan Yardımcısı	Murat UZUNLU
22	Kalkınma Bakanlığı Bilgi Toplumu	Daire Başkanı	Emin Sadık AYDIN
23	Doğu Marmara Kalkınma Ajansı	Genel Sekreter	Dr. Fatih AKBULUT
24	Kocaeli Sanayi Odası	Başkan Yardımcısı	Çınar ULUSOY
25	Kocaeli Sanayi Odası	Genel Sekreter	Memet TURABİ
26	Bilim, Sanayi Ve Teknoloji İl Müdürlüğü	İl Müdürü	İhsan ERTUĞRUL
27	TSE Gebze Marmara Bölge	Bölge Koordinatör	Mehmet HÜSREV
28	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Basın ve Halkla	Devlet ARIK
29	Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Bilim ve Teknoloji	Meral DURGUT
30	Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Bilim ve Teknoloji	Atila UZUNLU
31	KOSGEB Gebze Organize Sanayi Bölgesi	Müdür	Kamil Atacan YÜCELEN

32	Bilim, Sanayi Ve Teknoloji İl Müdürlüğü	Şube Müdürü	Ferahi KONUKOĞLU
33	Bilim, Sanayi Ve Teknoloji İl Müdürlüğü	Mühendis	Nurten ERKAN
34	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi İmar ve	Mimar	Şeyma OĞUZ
35	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi İmar ve	Harita Mühendisi	Sıddık AYDIN
36	Kocaeli İl Özel İdaresi	Harita Mühendisi	Şakir KALE
37	Kocaeli İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü	Şehir ve Bölge Plancısı	Pınar SÜNGÜ
38	TSE Gebze Marmara Bölge	Grup Başkanı	Adnan AKBAŞ
39	TSE Gebze Marmara Bölge	Müşavir	Sami ŞİMŞEK
40	Düzce Üniversitesi	Mühendislik Fakültesi	Yrd. Doç. Dr. Arif ÖZKAN
41	Gedik Üniversitesi	Elektronik Müh.	Prof. Dr. Gökhan UZGÖREN
42	GYTE Bilgisayar Mühendisliği Bölümü	Bölüm Başkanı	Prof. Dr. İbrahim SOĞUKPINAR
43	GYTE Elektronik Mühendisliği Bölümü	Bölüm Başkanı	Prof. Dr. A. Arif ERGİN
44	GYTE Nanoteknoloji Araştırma Merkezi	Öğretim Üyesi	Doç. Dr. Yusuf Sinan AKGÜL
45	GYTE Fizik Bölümü	Öğretim Üyesi	Prof. Dr. Bekir AKTAŞ
46	Kocaeli Üniversitesi Bilgisayar	Bölüm Başkanı	Prof. Dr. Adnan KAVAK
47	Kocaeli Üniversitesi Bilişim Sistemleri	Bölüm Başkanı V.	Yard. Doç. Dr. Halil YİĞİT
48	Kocaeli Üniversitesi	Öğretim Üyesi	Yrd. Doç. Dr. Adnan SONDAŞ
49	Mustafa Kemal Üniversitesi	Rektör danışmanı	Prof. Dr. Mustafa ERAYMAN
50	Mustafa Kemal Üniversitesi	Bilgisayar Araştırma	Yrd. Yard. Doç. Dr. Erkan TETİK
51	Mustafa Kemal Üniversitesi	Uzman	Serbay BUCAK
52	Mustafa Kemal Üniversitesi	Uzman	Nurcan KARATAŞ
53	Mustafa Kemal Üniversitesi	Uzman	Gamze Özge ÖZMEN
54	Mustafa Kemal Üniversitesi	Uzman	İrem KARAASLAN
55	Mustafa Kemal Üniversitesi	Uzman	Savaş GÖĞEBAKAR
56	Okan Üniversitesi	Ar-Ge Direktörü	Prof. Dr. Orhan ALANKUŞ
57	Okan Üniversitesi	Fen Bilimleri	Prof. Dr. Savaş Ayberk
58	Okan Üniversitesi Mimarlık-Mühendislik	Dekan	Prof. Dr. Ramazan Nejat
59	Okan Üniversitesi Bilgisayar	Bölüm Başkanı	Prof. Dr. Bekir Tevfik AKGÜN
60	Sabancı Üniversitesi	Direktör	Volkan ÖZGÜZ
61	Tübitak BİLGEM Başkanlığı	Başkan Yardımcısı	Murat UZUNLU
62	Tübitak BİLGEM Başkanlığı	Birim Yöneticisi	Orhan GÖREN
63	Tübitak MAM Teknokent	İş Geliştirme Uzmanı	Hülya KERİMOĞLU
64	Tübitak BİLGEM Teknoloji Transfer Ofisi	Müdür	Yücel BİCİL
65	Tübitak BİLGEM	Başuzman- Birim	Dr. Salih ERGÜN
66	Tübitak MAM Gen Mühendisliği ve	Müdür	Doç. Dr. Bayram YÜKSEL

67	Tübitak Türkiye Sanayi Sevk ve İdare	Müdür	Prof. Dr. Osman KULAK
68	Tübitak Türkiye Sanayi Sevk ve İdare	Müdür Yrd.	Orhan DURSUN
69	Yalova Üniversitesi	YUBİTAM Müdürü	Prof. Dr. Yaşar BECERİKLİ
70	Üniversite Temsilcisi	Elektrik-Elektronik	Alihan BAĞDİKEN
71	Kocaeli Ticaret Odası	Yönetim Kurulu Üyesi	Yusuf KOÇAK
72	Gebze Ticaret Odası	Yönetim Kurulu Üyesi	Adem YILDIRIM
73	Gebze Ticaret Odası 19. Meslek Komitesi	Başkan Yardımcısı	Nurettin ADIYAMAN
74	Gebze Ticaret Odası 19. Meslek Komitesi	Üye- Firma Sahibi	Salih KÜKREK
75	Dijital Türkiye Platformu	Koordinatör	Behçet ENVARLI
76	Sakarya Bilişim Sektörü Derneği	Başkan	Nahit GÖK
77	Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Derneği	Başkan	Mustafa İhsan KIZILTAŞ
78	Teknoloji Geliştirme Bölgeleri	Başkan	Hakan GÜMÜŞ
79	Türkiye Bilişim Sektörü Derneği	Başkan	Fikret BULAT
80	Türkiye Bilişim Derneği	Yönetim Kurulu Üyesi	Levent KARADAĞ
81	MARBİLTEK	Genel Sekreteri	Nilgün BAĞAÇ
82	Yazılım Sanayicileri Derneği	Başkan	Doğan Ufuk GÜNEŞ
83	Düzce Üniversitesi Teknopark	Genel Müdür Vekili	Doç. Dr. Serkan SUBAŞI
84	GOSB Teknopark	Genel Müdür	Dr. Emre AKSAN
85	GOSB Teknopark	Genel Müdür	Betsi BUENO
86	Teknopark İstanbul	Genel Müdür	Ahmet IŞIK
87	Teknopark İstanbul	Genel Müdür	İsmail ARI
88	Teknopark İstanbul	Müdür	Münevver GENÇGÖNÜL
89	Teknopark İstanbul	Str. İlg. Uzmanı	Sercan ALTINBAŞ
90	Kocaeli Üniversitesi Teknopark	Genel Müdür	Sadık SEMİZOĞLU
91	Marmara Teknokent	Genel Müdür	Faruk SAKİN
92	Muallimköy Teknoloji Geliştirme Bölgesi	Genel Müdür	Nurettin BEŞİNCİ
93	Boğaziçi Teknopark A.Ş.	Genel Müdür	Fatih İLKUŞ
94	Sakarya Üniversitesi Teknokent	Sanayi Üniversite	Mehmet Can SOYHAN
95	Yıldız Teknopark	Genel Müdür	Dr. Mahmut KARAMAN
96	Altınay Robot Teknolojileri San. ve Tic.	Genel Müdür	Hakan ALTINAY
97	Avea	Genel Müdür Yrd.	Coşkun ŞAHİN
98	Bimser	Yönetici Ortak	Sedat BABALIK
99	Bimser	Genel Müdür	Zekeriya AKSOY
100	BSS Güvenlik	Firma Yetkilisi	Fehiman FİDAN
101	BSS Güvenlik	Firma Yetkilisi	Beny CASTILLO

102	BSS Güvenlik	Asistan	Maria BELOVLOVANA
103	BSS Güvenlik	Elektrik Mühendisi	İsmail DEMİRCİ
104	C2 Tech Bilişim Teknolojileri A.Ş.	İcra Kurulu Üyesi	Faruk SARI
105	Güney Bilgisayar	Genel Müdür	Musa GÜNEY
106	IBM	Ülke Teknoloji Lideri	Kıvanç USLU
107	IBM	Ekosistem Geliştirme	Jale AKYEL
108	IMC A.Ş.	Genel Müdür	Cem KESİCİ
109	Innova Bilişim Çözümleri A.Ş.	Genel Müdür - CEO	Aydın ERSÖZ
110	Intertech A.Ş.	Genel Müdür- CEO	Ömer UYAR
111	İletişim Yazılım	Genel Müdür	Fatih Tuncer HATUNOĞLU
112	Logo Yazılım A.Ş.	Yönetim Kurulu	M. Tuğrul TEKBULUT
113	MENE Research	CFO	Tolga MENE
114	Ortem Elektronik	Yönetim Kurulu Üyesi	Dr. Murat ERAT
115	Transvaro A.Ş.	Genel Müdür	Sabahattin ÖNAY
116	Türk Telekom Gebze Telekom	Operasyon Müdürü	Mehmet ŞEKER
117	YSM yazılım	Genel Müdür	Sedat YAZICI
118	SIEMENS	Elektronik Mühendisi	Coşkun TAŞDEMİR
119	İbaysoft	İşletme Sahibi	İbrahim AYDOĞDU
120	Arember Bilişim San. Tic. Ltd. Şti.	Genel Müdür	Önder YÜCE
121	Doğu Marmara Kalkınma Ajansı	23 Uzman Personel	

Ek-2

BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI'NIN KONUŞMASININ TAM METNİ

Saygıdeğer katılımcılar,

Bugün, Bilişim Vadisi Çalıştayı'nda sizlerle beraber olmaktan büyük mutluluk duyuyorum ve hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum. Hepiniz hoş geldiniz.

Bu çalıştayda, sizlerle bilişim vadisiyle ilgili son gelişmeleri paylaşmak ve sizlerin bu konu ile ilgili düşüncelerinizi ve taleplerinizi almak arzusundayız. Arkadaşlarımız bu amaçla böyle bir organizasyon oluşturdu. Çalıştay neticesinde ortaya çıkacak görüşler Bilişim Vadisi'nin geleceği açısından son derece önemli görüşler olacaktır. Bu nedenle sizlerden gelen her türlü teklife, düşünceye, yapıcı eleştiriye ihtiyacımız olduğunu peşinen ifade etmek istiyorum.

Birkaç gün önce, çarşamba günü, Sayın Başbakanımızın katılımıyla Türkiye'de 3. Sanayi Şurası'nı gerçekleştirdik ve dün kararlarını kamuoyuyla paylaştık. Üç gün süren şura çalışmalarında üzerinde en çok durulan konu, hiç şüphesiz, araştırma-geliştirme, inovasyon ve yeni nesil teknolojiler konusuydu. Ülke olarak, otomotiv ve makine gibi sektörlerde katma değeri artırmaya elbette ihtiyacımız bulunmaktadır. Bunlar artık tecrübemiz olan bizim açımızdan klasik sektörler diyebileceğimiz alanlardır ancak burada da yüksek katma değer oluşturmamız gerekmektedir. Ancak, yazılım, bilgi teknolojileri, uzay, haberleşme, biyoteknoloji gibi sektörlerde artık çok yeni atılımlar yapmak ve bu sektörlerle yoğunlaşmak mecburiyetindeyiz çünkü Dünya'nın geleceği olan yüksek teknolojileri üreteceğimiz alanlar bu alanlardır.

Özellikle yazılım konusu, Dünya'da gelişen hemen hemen her yeni teknolojinin anahtarı konumundadır. Başlangıçta, büyük hesap makineleri olarak teknoloji sahnesine çıkan bilgisayarlar artık hayatın her alanına nüfuz etmektedir. Bilgisayarın, yazılımla birlikte entegre olmadığı bir cihaz neredeyse bulunmamaktadır. Otomobil ile yazılım arasında büyük ilişki bulunmaktadır, otomobilin fren sistemleri ile yakıt sistemleri ile kısacası hepsiyle yakın ilişkisi bulunmaktadır. Kullandığımız ev aletleriyle, onların akıllı makineler haline gelmesiyle de çok yakın ilişkisi bulunmaktadır, artık kombiniz ne zaman yanacağını ne zaman söneceğini kendisi bilmektedir. Hava şartlarını okuyarak hareket etme kabiliyeti kazanmaktadır, yani akıllı makineler dönemini yaşıyoruz.

İnsanlık olarak, yazılım destekleriyle birçok işi daha hızlı, daha doğru ve daha verimli bir şekilde yapabileceğimizi fark etmiş bulunuyoruz. İnsan aklının kısırlarındaki özellikleri makineler yazılımla yansıtıyor. Bu arada çok büyük olaylar dönmektedir, biz bunun farkında değiliz ama şimdi yazılımla adeta kendi içimizdekileri, aklımızdakileri makineler yazıma şansına sahip bulunmaktayız.

Yazılım gibi sektörler, kendileri için ürettiklerine ekonomik değer katarak diğer sektörleri de tetikler ve o sektörleri de geliştirirler. İş süreçlerinin teknoloji desteğiyle yürütülmesi kalite ve verimliliği artırmak için büyük önem taşımaktadır. Bugün, mobilyadan makinaya, otomobilden tekstile, turizmden finans sektörüne, her türlü kamu hizmetinden tüketim faaliyetlerine kadar her aktivitenin içine yazılım koymak, orada yazılım görmek mümkündür. Ekonomisi her geçen gün gelişen ve 2023 yılında Dünya'nın en büyük 10 ekonomisinden biri olmayı hedefleyen Türkiye'nin, yazılım alanında büyük bir sıçrama yapması gerekmektedir. 2023'e doğru giden yolda yazılım firmaları, müstakil olarak önemli oldukları gibi, diğer tüm sektörlerin ve firmaların gelişimini sağlamaları açısından da kritik bir rol üstleneceklerdir.

Bu sektör hayatımızı çok yakından etkilemekle birlikte gerçekleştirdiği çalışmalar göz önünde olmamaktadır. Büyük bir fabrikada iş makinalarının gözümüzün önünde çalıştığı gibi değildir, bir otoyol inşaatı, bir köprü, baraj inşaatı gibi değildir. İnsanları bunlar çok heyecanlandırmaktadır, büyük büyük iş makinalarını gördüklerinde, köprülerin yükseldiğini, yolların asfaltlandığını görünce heyecanlanmaktadırlar çünkü gözünün önünde oluyor her şey. Toz, toprak kalkınca büyük bir çalışma olarak görmekte ve heyecan duymaktadırlar. Ancak bu yazılım işinden heyecan duymamaktadır çünkü nerede olduğu belli değildir, kimin yaptığı belli değildir. Bir tane genç, delikanlı evinde otururken, kahvesini içerken, ofisinde otururken, gece yarısı kalkıp aklına bir şey gelince bilgisayarda bir şeyler yazmaya başlıyor. Sonrasında o yazdıkları hayatı çok derinden etkiliyor ve karşımıza cep telefonu olarak, gelişmiş televizyonlar, gelişmiş makinalar ortaya çıkıyor ama faaliyetlerini görmüyoruz. Bu nedenle, bilişim vadisi gibi alanlarda, iş makinalarının çalıştığı, toz toprağın kalktığı, büyük gürültünün olduğu, asfaltların döküldüğü, binaların, inşaatların yükseldiği bir hareket olacağını düşünenler varsa bu konuda büyük bir yanılgıya düşerler. Veya bir acemi asker kışlası gibi, hafta sonu çıkacak askerler Gebze'de çarşıya dağılacaklar, esnaf bayram edecek... Öyle bir şey olmayacak. Burası acemi asker kışlası da değil, görmeyeceksiniz yani, birçoğunuz onları görmeyeceksiniz, çok sokağa çıkmayacaklar, çıktıkları zaman ne iş yaptıklarını bile bilmeyeceksiniz. Ancak, yaptıkları işlerle hayatı derinden etkileyeceklerdir. Böyle, çok stratejik işlerin yapıldığı bir mekan oluşturuyoruz. Bu açıdan bakıldığında, değerlendirmenin yerli yerine oturtulması açısından, ben bunları ifade ediyorum.

Biz, Bilişim Vadisi'nin yer seçimini yaparken Türkiye'deki ve Dünya'daki yazılım sektörünün hayata olan etkisini ve bu sektöre olan ihtiyacı gördüğümüz için bu planlamayı yaptık ve ekonomik faaliyetlerin en yoğun olduğu, sanayilerin, üniversitelerin en yoğun olduğu, bir bölgeyi seçmiş olduk. Marmara Bölgesi'nde, bir kümelenme var, İstanbul'uyla, Bursa'sıyla, Kocaeli'siyle, Yalova'sıyla, Sakarya'sıyla, Tekirdağ'ıyla büyük bir kültürel, eğitim, teknolojik ve sınai faaliyetlerin yapıldığı bir bölgenin merkezi durumunda olan stratejik bir alan seçilmiş oldu. Seçtiğimiz mekan, hem üniversitelerle, hem reel sektörle hem de kamu ile yakın bir ilişki kurması açısından, gerçekten stratejik bir noktadır. Aynı zamanda Marmara Bölgesi'ndeki diğer teknoparklarla çok yakın işbirliği içerisinde olma potansiyeline sahiptir. Mesela, Kurtköy'de kurulmakta olan Teknopark İstanbul ile Muallimköy Teknopark'ın birbirleriyle o kadar yakın bir ilişki ve entegrasyon içerisinde çalışacaklardır ki birbirini adeta motive eden, sürekli bir alışverişin olduğu bir atmosfer oluşmuş olacaktır.

Bilişim Vadisi, değişik firmalarla da yakın ilişki içerisinde olacaktır. Savunma sanayisi firmalarıyla, bölgede üretim yapan yüksek teknolojiyle çalışan firmaların hepsiyle, hizmet sektörüyle, bankacılıkla, turizmle, havacılıkla yani hepsiyle yakın ilişki içerisinde olacaktır. Hepsinin yazılıma ihtiyacı bulunmaktadır, var olan yazılımların da geliştirilmesi gerekmektedir. Bütün sektörlerin merkezinde olan bir mekan olarak gerçekten hepsiyle yakın ilişki içerisinde olacaktır.

Bu bölgede gerçekleştirilecek olan projeler de bölgeyi çok ulaşılabilir, çok cazip hale getirecektir. Muallimköy hemen Körfez Geçişi'nin dibinde yer almaktadır. Muallimköy'e demiryolu, denizyolu, karayolu, havayolu ile ulaşmak mümkündür. Kurtköy'den, Cengiz Topel'den ve Marmaray projesi ile Avrupa Yakası'ndan da çok hızlı bir şekilde ulaşmak imkânı bulunmaktadır. Bu etkenler, lojistik açıdan bu alanı çok güçlendiren projelerdir. Bu projelerin bir kısmı bitti, bir kısmı bitme aşamasında, bir kısmı ise, Körfez Geçisi gibi, 2-3 yıl içerisinde bitip faaliyete geçecek olan projelerdir. Bunlarla birlikte düşündüğünüz zaman bölgenin stratejik değeri daha da iyi anlaşılacaktır.

Bilişim Vadisi projesinden bahsederken tabii ki herkes öncelikle her şeyi Amerika'daki Silikon Vadisi'yle irtibatlandırıyor. İşin merkezinden oraların olmasından dolayı herkesin aklına önce orası geliyor. Ancak orası doğal bir süreçle oluşmuş bir yerdir. Biz aynı doğal süreci yaşamak zorunda değiliz. Her ülkenin kendine göre özellikleri vardır ve farklı farklı deneyimler gerekmektedir. Bizim ülkemizde de teknoparklar yoluyla bir ekosistem oluşturmaya çalışıyoruz. Şimdi, ihtisas teknoparklarına odaklandık. Teknoparklar, karma, birçok araştırmanın yapıldığı işlerin mekanı olarak

planlandı. Çoğunluğunu gene yazılım şirketleri oluşturmaktadır ancak şimdi münhasıran ihtisas teknoparkları oluşturuldu. Bu bölgedeki bilgi ve teknoloji yoğun firmalarla yazılım şirketleri arasında bir etkileşim kurulabilecektir. Doğal bir sanayi alanı olan Marmara Bölgesi, Türkiye Sanayisinin yarısından fazlasına sahiptir ve hizmetler sektöründe önemli bir yere sahiptir. Bu öğeleri, yazılım sektörünün bölgede gelişmesi için doğal bir atmosfer, iklim olarak kullanmamız icap ediyor. Bu doğal iklime aslında bölgede sahibiz. Sektörlerle yazılımcılar arasındaki iletişimi ve ilişkiyi güçlendirecek mekanlara ihtiyaç duyulmaktadır ve işte bu mekanları da artık oluşturuyoruz. Eminim, Amerika'daki gibi bizim de bu bölgemizden yazılımda önemli firmalar çıkacaktır. Bunlar savunma sanayi firmalarıyla ve diğer teknoloji firmalarıyla bir etkileşime girince Intel, Google, Hp, Apple, Microsoft, Oracle gibi firmalar ortaya çıkabilir ki bu firmalar hep bu etkileşimden doğmuş olan firmalardır. Amerika'da etkileşim çok daha büyüktü, hızlıydı ve çok daha güçlü bir ekosistem oluşmuştu ve bu sayede bütün Dünya'ya etki eden bu devasa firmalar, hatta herkesi gölgede bırakan firmalar, karşımıza çıkmış oldular.

Bilgi ve teknoloji üretiminin ancak uygun bir iklimde gelişebileceğini biliyoruz. Bu nedenle, bu atmosferi, bu ekosistemi oluşturabilirsek biz de başarabiliriz. Elbette, Silikon Vadisi ile birebir mukayese etmek durumunda değiliz biz yaptığımız işleri, her ülkenin kendine özgü şartları var dedik. Bununla birlikte, bazı ülkelerin gerçekleştirdiği çalışmalarla bizim ülkemizin yaptığı çalışmalar benzeşebilir. Bazı ülkelerde de bizim yaptığımız gibi teknoparklar vasıtasıyla bu bilgi ve iletişim teknolojilerini geliştiren mekanlar oluşturmak ve şirketleri oradan birbiriyle kaynaştırmak çalışması bulunmaktadır. Bizim bu çalışmamız da onlarla daha çok benzeşmektedir. Biz farklı bir metodla yolumuza devam ediyoruz. Firmalara hazırlamış olduğumuz bu mekanla ve uygun desteklerle küresel yazılım firmalarını da bu bölgeye çekmek istiyoruz. Bunun yanında, kendi firmalarımızı, özellikle genç girişimcilerimizin burada yer almalarına, zaman içerisinde küresel aktörlerle rekabet etmelerine, bizzat kendilerinin birer küresel aktöre dönüşmesine de uygun bir zemin hazırlamak istiyoruz. Yazılım alanı, gerçekten bu tür fırsatlarla dolu olan bir alandır. Hiç aklınıza gelmeyecek bir şekilde bir anda devasa bir firma doğabilmektedir. Twitter kimin aklına geliyordu, piyasa açılıp milyar dolar edeceği kimin aklına gelebilirdi? Apple veya Facebook üniversitedeki genç bir delikanlının başka bir amaçla başlattığı bir çalışmanın Dünya'ya yansıyıp büyük, devasa bir şirkete dönüşmesi birkaç sene içerisinde gerçekleşmiştir. İnsan aklının ne zaman, nereye dokunacağını ve ne zaman yeni bir pencere açacağını asla bilemeyiz yeter ki ona biz uygun şartları hazırlayalım. Uygun şartları hazırladığımızda bizim ülkemizde de bunlar olabilecektir. Bu nedenle, Bilişim Vadisi'ni bir ihtisas teknoparkı olarak kurguladık ve bu şekilde devam ediyoruz.

Bu bölgedeki firmalar için ne olacak? Neden bu firmalar bu bölgeye gelsinler? Tamam, coğrafi konumu güzel, denize nazır, Körfez Köprüsü var, içinde hızlı tren, Marmaray var, karayolu ulaşımı kolay, coğrafyası güzel, iyi planladığı zaman insan orada huzur içerisinde bir çalışma gerçekleştirebilir. Bilişim vadisi çalışanları çok şanslı olacaklar, yeşil alanları bol, spor alanları bol, sosyal mekanları bol bir yer olacak.

Bunun dışında, orada kiralanacak olan yerler son derece ucuz olacak. Bugün teknoparklara ilişkin en yoğun eleştiri konusu Teknoparkların yönetici şirketlerinin bir anlamda işhanı yöneticisine dönüşmüş durumda olduğuna ilişkindir. Eleştiri bu şekildedir. Burada var olan yönetici şirketlerden arkadaşlara da söyleyeyim: "İşhanı Yöneticisi". Yüksek kiralar, şirketler gelsinler para kazanalım, neden? Çünkü bu şirketler devletten destek alıyor, biz de o zaman biraz para kazanalım... Değerli arkadaşlar teknopark yönetici şirketi bir apartman yöneticisi değildir. İşhanı yöneticisi de değildir. Yani bölgenin inkişafı için çalışan, orada arge yapılmasını motive eden, gerekirse arge firmalarına en büyük kolaylıkları sağlayan, altyapıları hazırlayan, bu amaçla çalışan, para kazanmayı ön planda tutan bir şirket değildir teknopark şirketleri, olmamalıdır da. Biraz, Kızılay gibi çalışan, bu alanda Kızılay gibi çalışacak yapılara ihtiyacımız var. Bu alan şuanda öyle bir alandır. Hazır birileri rağbet ediyor, biz de buradan iyi para kazanalım teknopark şirketi olarak... Teknopark şirketleri bu amaçla kurulmuş şirketler değildirler hatta bu nedenle bazı yeni düzenlemeler yapıyoruz. Teknoparklardaki kiralama

ücretlerinin bir limit içerisinde hareket edilerek planlanması, yürütülmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, bir müddet sonra insanlar teknoparklara gelmezler, teknoparklardaki avantajlardan yararlanmazlar. Metrekaresine dolarlarca kiralar alınan bir yere ben ne için geleceğim? Bu nedenle, Muallimköy'de mümkün olduğu kadar kiralar minimum düzeyde tutulacaktır. Hatta belki de bazı alanlarda, ücretsiz yer tahsislerine bile gideceğiz. Biliyoruz ki Muallimköy, ülkemiz adına önemli bir alandır ve bu alanı motive etmemiz, güçlendirmemiz gerekmektedir.

Bölgede, 2023 yılına kadar 10 yıllık süreyle yapılan ar-ge faaliyetleri kurumlar vergisinden muaf. Yani, araştırma ve geliştirme yapıyorsanız çok ucuza yapabilmelisiniz, üzerinde ilave yükler olmamalı. Devletin gelip de araştırma geliştirme harcaması yapmışsın, ver bakayım bundan KDV, ver bakayım bundan ÖTV, ver bakayım bundan şu vergiyi bu vergiyi dememesi lazım. Araştırma-geliştirme harcaması yalın, sıfır maliyetle en ucuza yapılabilmesi ki insanlar araştırma yapmaya kaynak ayırınsınlar. Araştırmaya gerçekleştirdiğiniz harcamadan ne çıkacağı belirli değildir, hiçbir şey çıkmayabilir de. Bütün harcamanız boşa da gidebilir, üstüne bir de vergisini öde, şunu yap bunu yap anlayışı doğru olmadığı için biz düzenlemeyi o şekilde yaptık. 2023'e kadar bu bölgedeki çalışmalar gelir ve kurumlar vergisinden muaf tutuluyor.

Bölgedeki bütün personel için ve özellikle arge personeli için gelir vergisi indirimi uygulanıyor, %100. Arge personelinin ücretlerinden gelir vergisi ödenmiyor. Yani işçi, eleman çalıştırırken hem ücret hem de stopaj ödüyorsunuz ya, buradaki şirketler çalıştırdıkları elemanlar için stopaj ödemiyorlar. Sadece yalın ne ücret veriyorsanız o, stopajını ödenmiş sayıyor, ödenmiş kabul ediyor devlet.

Burada çalışanların sigorta primlerinin yarısını devlet ödüyor. Yarısını işveren karşılıyor, yarısını devlet ödüyor. %50 sigorta primine de destek veriyoruz.

Buradaki çalışan firmalar, damga vergisinden muaf tutuluyorlar.

Buradaki firmaların tamamı, yaptıkları harcamalardan katma değer vergisi muafiyetine tabiler. Yani siz araştırma-geliştirme için bir şey satın aldığımız zaman KDV ödemiyorsunuz. Araştırma geliştirme için satın aldığımız ürünlerden katma değer vergisi ödemiyorsunuz.

Burada kullandığınız su ve atık sular için belediyelere atık su bedeli de ödemiyorsunuz çünkü şehirlerde ve başka alanlarda kullandığınız suyun yarısı kadar da atık su bedeli ödeme mecburiyeti var. Atık su bedeli de ödemiyorsunuz.

Yazılım firmaları için özellikle, ister yaptığınız ürünü içeriye satın, ister dışarıya satın, yazılım yaptınız bunu piyasaya satacaksınız, elde ettiğiniz gelirden de vergi ödemiyorsunuz. 2023 yılına kadar yazılımla ilgili satışlardan bunların ihracatında da iç pazara sürülmesinde de vergi ödemiyorsunuz. Başka bir sektör var mı bu şekilde avantajlı? Yazılım sektörünün teknoparklardaki en önemli avantajı budur. Onun için, buraya önemli firmaları, iyi bir mekân oluşturduğunuzda, hızlı bir şekilde çekebiliriz.

Bütün bunlar hiç şüphesiz son derece önemli, son derece değerli desteklerdir. Bu desteklerden çok sayıda yerli ve yabancı yararlanacağını ve buranın Dünya'nın önemli cazibe merkezlerinden biri haline geleceğini şimdiden görüyoruz. Yeter ki iyi bir altyapı hazırlayalım.

Şuanda, arkadaşımız da ifade etti, ilk etapta Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü'nün o bölgede bazı çalışmaları vardı, oraları boşaltarak Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Çayırova'daki kampüse odaklanıyor. Oradaki kimya ve çevre mühendislikleri bölümlerinin binaları ilk etapta hemen teknopark şirketleri için, kuluçka merkezi olarak, daha küçük çaplı şirketler için, hızlı bir şekilde tahsis edilebilecek ve faaliyete başlanabilecek durumdayız. Planlar ve altyapı çalışmaları da hızlandırıldığında geri kalan alanlar da büyük şirketlere tahsis edilebilecektir. Şirket, tahsis edildiği

yerde icabında kendi binasını kendisi de yapabilecek veya teknopark şirketi de yeni binalar yapıp o yeni binaları şirketlere çok uygun fiyatlarla kiraya da verebilecek, yani burası çok seçenekli bir alandır.

Alanlardan bir kısmını, alışveriş merkezine, konutlara, diğer sosyal mekânlara da ayıracağımız için çalışanlar icabında orada kalacaklar, oradaki mekânlarda oturabilecekler, orayı yaşayan, canlı bir merkez haline getireceğiz. Tel örgü içerisinde, girerken 50 tane kimlik sorulan bir merkez şeklinde planlamıyoruz. İnsanlar gelecekler, gezecekler, tozacaklar.. Şirketler kendi içerisinde güvenlik meselelerini hallediyorlar zaten, bölge insanların içerisinde rahatça gittiği, içinde dolaştığı, bir büyük bölge halinde planlanmış oluyor. Konutlar da olacak, alışveriş merkezleri de olacak, oteller de olacak, başka fonksiyonlar da olacak ve bütün fonksiyonların içiçe olduğu bir merkez halinde planlanmış olacak.

2014 yılında yönetici şirket altyapı çalışmalarını da başlattığında bu bölgenin hızlı bir şekilde gelişeceğine inanıyoruz.

Bu bölgede alelacele bir şeyler yapalım istemedik, idari binalardan sosyal tesislere, çevre düzenlemesine kadar hepsini ayrıntılı bir şekilde planlayalım, yola çıktığımızda sağlam bir şekilde çıkalım istedik.

Bilişim Vadisi'nin hem fiziki imkânlarıyla hem de firmalara sağlanan desteklerle çok önemli bir cazibe merkezi olması kaçınılmazdır.

Ülkemiz son yıllarda son derece ekonomik ve sosyal gelişme sürecinden geçmektedir. Değişim çok hızlı oluyor, bazen değişime yetişemiyoruz. Genç kuşaklarla bizim aramızda mesafe gittikçe açılıyor. İçinde yaşamayanlar onlar kadar olayları algılayamıyorlar, aynı tarzda da algılamıyorlar. Bu süreçte kuşak çatışmalarının da fazla yaşandığı bir dönemden geçiyoruz. Çünkü değişim çok hızlı. Düşünün, bizim ilkokula gitmemizle şimdi bizim çocuklarımızın, torunlarımızın ilkokula gitmesi aynı mı? Değil. 1,5 yaşındaki çocuklar İpad'de oyun oynuyorlar. Bilgisayarlarda 1,5 yaşındaki çocuklar yapmadık şey bırakmıyorlar. Bizim hayalimizden bile geçmeyen bir dünyaları var. Onlar başka bir dünyanın çocukları olarak yetişiyorlar ve bizler onlara ayak uydurmakta zorlanıyoruz. Dedeleri torunlarına ayak uydurabiliyor mu? Dedelerin masallarını dinlemiyorlar başka işler yapıyorlar.

Bu nedenle, değişimin çok hızlı yaşandığı ülkelerde, bu değişimin getirdiği bir takım problemler de olur ama biz gerçekten hızlı değişmesi gereken de bir ülkeyiz. Kaybettiğimiz çok zaman var, o zamanı da telafi etmemiz gerekiyor. Türkiye'nin bugünkü ilerlemelerle de yetinmesi mümkün değil, çok daha büyük bir potansiyelimiz var, hızımızı artırmamız lazım. Bu potansiyeli oluşturan en önemli unsurumuz nedir? Çocuklar. Genç ve dinamik bir nüfusa sahip olmamız, arkadan acayip bir nesil geliyor. Bunu görüyoruz, neyin geldiğini görüyoruz. Bu gelene hazır bir Türkiye oluşturmamız gerekiyor. Arkadan geleni bir problem olarak görmek yerine bir fırsat olarak görmemiz gerekmektedir.

Tünelin ucunda ışık göründü deniyordu, bu ışığı biri güneşin ışığı, diğeri üzerimize gelmekte olan trenin ışığı olarak yorumluyordu. Bir şey geliyor, bir aydınlık geliyor ileriden, bir nesil geliyor.. Ne bu?

Bu bizim ne yapacağımıza bağlı.. İyi bir şey yaparsak, altyapıları doğru bir şekilde hazırlarsak o gelen bir aydınlık olarak gelecek, hazırlamazsak bir tren olarak gelecek. Eğer o gençlere iyi bir gelecek hazırlamazsak büyük sıkıntılara da yol açabilir. Zaman hızlı bir şekilde geçiyor, 1,5 yaşından 20 sene sonra gencecik bir üniversite öğrenci olacak, onun yaşayacağı Türkiye bambaşka bir Türkiye olacak. Onun hayalleri, istekleri, beklentileri bambaşka olacak. O zaman, ona göre bir Türkiye çok hızlı bir şekilde yapmamız lazım. Yavaş yavaş yapılacak bir değildir bu. Bütün sektörlerini kurumların, kişilerin, organizasyonların bu hıza ayak uydurması gerekmektedir.

Girişimciliği artırmak, tüketim kalıplarının değişmesini görmek, kamunun yeni hizmet anlayışındaki unsurları fark etmek ve bunun yazılım sektörü için ne büyük bir potansiyel taşıdığını görmemiz lazım. Gelen nesillerin en önemli işlerinden bir tanesi, bu alanlarda, yazılım alanlarında olacak. Çünkü onlarda muhteşem bir beyin kapasitesi var. Bizim kullanmadığımız alanları onlar kullanacaklar. İnsanoğlunun ortalama olarak beyninin normal zekada %8'ini, daha ileri zekada olanların %12'sini kullandığı söylenmektedir. Kullanılmayan ve ne işe yaradığı tam olarak bilinmeyen bayağı bir alan bulunmaktadır. Ancak, %8 ile %12 arasında da %50'lik bir fark bulunmaktadır. Muhtemelen bu çocuklar, çoğu %12'lik alanı kullanan çocuklar olacaklar. Bunların büyük bölümü %12'sini hatta daha fazla, kapasite artışıyla %15'ini kullanabilecekler. %12'sini kullanmakla neler yapabiliyor insanoğlu, %15'ini kullanmaya başlarsa neler yapar Allah bilir. Bilmiyoruz. Ancak insan muhteşem şeyler yapmaya muktedir bir varlık. Muhteşem şeyler yapma kabiliyetinin merkezi beyindedir, herşey beyindedir ve o çocuklarda da o çok gelişmiş bir şekilde gelmektedir. Onun için onlara uygun altyapıyı hazırlamamız lazım. Yazılım sektörü bu çocuklar için çok büyük fırsatlar sunan bir sektör.

Biz, ihtiyaçlarımızı yerli yazılımlarla karşılamak ve daha çok yazılım Dünya'ya ihraç etmek mecburiyetindeyiz. Mevcut teknoparklarda çalışan veya teknogirişim sermayesinden yararlanan gençlerimize baktığımız zaman, ağırlıklı olarak yazılım sektörünü tercih ettiğini görüyoruz. Bu durum, az önce konuştuğlarımızı doğrulayan bir tablodur. Gençlerin yarısı yazılım sektörünü seçiyorlar, o alana doğru yöneliyorlar çünkü bu çocukların kafaları muhteşem çalışıyor. Bu bölgenin ve milletin özelliklerinden kaynaklanan bir şekilde de çok karmaşık, komplike problemleri çözecek şekilde yazılımlar yazabiliyorlar. Hindistan'da da yazılım sektörü iyi ancak Hindistan yazılımı daha iptidai kalıyor bu çocukların yazdıklarının yanında. Bizim kültürümüz, coğrafyamız, tarihimiz, mirasımız, insanımızın özelliği çok daha karmaşık ve nitelikli yazılımlar ortaya koyma imkanımızın olduğunu gösteriyor. Bunu görüyoruz ve herkes de söylüyor zaten. Yeter ki biz bu gençlere gereken yeterli altyapıyı hazırlayalım.

Bilişim Vadisi'ni sadece ülkemiz için değil Dünya'nın önemli yazılım merkezlerinden birisi haline, çok sayıda yazılım firmasına ev sahipliği yapan ve bizi 2023 hedeflerine taşıyan önemli merkezlerden birisi haline, getirmek istiyoruz.

Bizim 2023 hedeflerimizden birisi de en az 10 tane küresel marka oluşturmaktır. İlk 10'a giren bir ülkenin Dünya'da markası yoksa o çok anlamlı olmaz. Bazı markalarımızın olması gerekmektedir. Değişik alanlarda markalaşma konusunu konuşuyoruz ama markalaşma yapabileceğimiz işlerden bir tanesinin de yazılım alanı, bilgi ve iletişim teknolojileri alanı olduğunu görmemiz lazım. Oraya odaklanabiliriz, böyle bir kapasitemiz, böyle bir potansiyelimiz var.

Sivil toplum ve reel sektör ile birlikte her açıdan mükemmel bir alan oluşturacağımıza yürekten inanıyorum. Bu önemli Çalıştay'da, sizin değerli görüşlerinizin bunlara çok büyük katkısı olacak. Ben hepinize bu Çalıştay'a katıldığınız ve katkı verdiğiniz için teşekkür ediyorum. Çalıştayın başarılı geçmesini diliyorum.

Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Nihat ERGÜN

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

Ek-3

ODAK TEMA TOPLANTISINDA VE ÇALIŞTAY SONRASI GÖRÜŞ BİLDİRENLER LİSTESİ

Nº	Kurum/Kuruluş/İşletme	Adı, Soyadı
1	TÜBİTAK Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma	Salih ERGÜN, Dr.
2	TÜBİTAK MAM Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji	Bayram YÜKSEL, Doç. Dr.
3	Kocaeli Sanayi Odası	Çınar ULUSOY
4	Kocaeli Valiliği	Ercan TOPACA
5	LOGO Yazılım Sanayi ve Ticaret A.Ş.	M. Tuğrul TEKBU LUT
6	İletişim Yazılım Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.	Fatih Tuncer HATUNOĞLU
7	Marmara Teknokent A.Ş.	Faruk SAKİN
8	Yalova Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Uygulama	Yaşar BECERİKLİ, Prof. Dr.
9	Türkiye Bilişim Derneği	Levent KARADAĞ
10	Teknopark İstanbul	Münevver GENÇGÖNÜL
11	Okan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü	Savaş AYBERK, Prof. Dr.
12	Okan Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi	Ramazan Nejat TUNCAY, Prof. Dr.
13	IBM Türk	Jale AKYEL
14	IBM Türk	Kıvanç USLU
15	Gedik Üniversitesi	Ahmet TOPUZ, Prof. Dr.
16	SANLAB Yazılım Araştırma ve Geliştirme Enerji	Salih KÜKREK
17	Sabancı Üniversitesi Nanoteknoloji Araştırma ve	Volkan ÖZGÜZ, Dr.
18	Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kullanıcıları	Hakan GÜMÜŞ
19	Güney Bilgisayar	Musa GÜNEY
20	MARBİLTEK	Nurettin ADIYAMAN
21	GOSB Teknopark A.Ş.	Emre AKSAN, Dr.
22	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Kocaeli İl Müdürlüğü	Nurten ERKAN
23	GYTE Elektronik Mühendisliği Bölümü	A.Arif ERGİN, Prof. Dr.
24	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Nihat ERGÜN
25	Dijital Türkiye Platformu	Behçet ENVARLI
26	İletişim Yazılım	Fatih Tuncer HATUNOĞLU
27	Doğu Marmara Kalkınma Ajansı	Hüseyin Özgür ÜNSAL
28	Yalova Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Uygulama	Yaşar BECERİKLİ, Prof. Dr.
29	GYTE Bilgisayar Mühendisliği Bölümü	İbrahim SOĞUKPINAR, Prof. Dr.
30	Kalkınma Bakanlığı Bilgi Toplumu Dairesi	Emin Sadık AYDIN
31	Türkiye Bilişim Dernekleri Federasyonu	Fikret BULAT

32	Mustafa Kemal Üniversitesi	Gamze Özge ÖZMEN
33	Kosgeb Kocaeli Organize Sanayi Bölgeleri Hizmet	Kamil Atacan YÜCELEN
34	Mustafa Kemal Üniversitesi	Serbay BUCAK
35	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	Sıddık AYDIN
36	Mustafa Kemal Üniversitesi	Erkan TETİK, Yrd. Doç. Dr.
37	Kocaeli Ticaret Odası	Yusuf KOÇAK
38	GYTE Bilgisayar Mühendisliği Bölümü	İbrahim SOĞUKPINAR, Prof. Dr.
39	Martin Telekom	Faruk SARI, Dr.
40	Düzce Üniversitesi	Arif ÖZKAN, Yrd. Doç. Dr.
41	Okan Üniversitesi	H. Savaş AYBERK, Prof. Dr.
42	YSM Yazılım	Sedat YAZICI
43	Sakarya Üniversitesi Teknokent A.Ş.	Mehmet Can SOYHAN
44	Arember Bilişim San. Tic. Ltd. Şti.	Önder YÜCE
45	Boğaziçi Üniversitesi Teknopark A.Ş.	Fatih İLKUS
46	Yalova Üniversitesi	Niyazi ERUSLU, Prof.Dr.
45	Doğu Marmara Kalkınma Ajansı	Hale GÜLBAZ
47	Doğu Marmara Kalkınma Ajansı	Yusuf Gürhan Öztaş
48	Intertech A.Ş.	Ömer UYAR
49	Gebze Ticaret Odası	Adem YILDIRIM
50	Bimser Çözüm	Zekeriya AKSOY
51	Sakarya Bilişim Sektörü Derneği	Nahit GÖK
52	Bimser Çözüm	Sedat BABALIK
53	Doğu Marmara Kalkınma Ajansı	Hüseyin UKUŞLU